

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos betű sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyiltér sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, január 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vexérelk: Bizalmas színház-mentés.
- Lónyay grófné miatt.
- Törökország felosztása.
- A szegedi önkéntesek ügye.
- A néppárt az iparosok közt.
- Hogy egyezkedtünk?
- A szász udvar botránya.
- A belügyminiszter és az aradi Kossuth-szóber.
- A kultusz-tárca a pénzügyi-bizottságban.
- Vadászat és politika.
- Két képviselő halála.
- Kis Kohut a népnek!
- Uj házi ipar Aradmegyében.
- Két művészpöre.
- Altér a tárgyaló teremben.
- A szakaszvezető szerelme.
- Gyilkos rendőr.

Bizalmas színház-mentés.

Arad, január 5.

„... Mindennapra egy képecske; minden képhez egy versecske...” A kis fiam eltéphetlen képes könyvéből citálom e klasszikus sorokat, ami főleg arra jó, hogy módomban legyen eljutni ama magaslatra, ahonnan előrelátó kézzel intézik a helyi közügyek sorsát, amióta az a mottó járja, hogy: *Minden közügyhöz, egy bizalmas értekezlet!*

Holnap délelőttre megint *bizalmas konferenciát* invitált össze Arad város főispánja, hogy egy, két, vagy három tucat városi képviselővel meghányja-vesse a nyári színház bérletét, amit az igazgató kifizetni nem tud, s amit a nyomasztó viszonyok és a bizalmas értekezletek ha-

tása alatt vagy elenged a közgyűlés, vagy megfizettet.

A jelenlegi színházigazgató, ki tudásának és ambíciójának legjavát tette le a nemzeti színház oltárára Aradon, minden jóakaratot, minden támogatást megérdemel. Ámde, úgy látjuk, hogy a támogatásnak az a módja, melyet „előkelő helyen” most érdekében elkövetnek, nem a rokonszenvet, hanem az ellenszenvet szaporítja az igazgató iránt a képviselőtestületben.

A győzelemre termett, igaz ügy eddig sem bukott el Arad város közgyűlésén, bár a bizalmas értekezletek napsugára csak ujabban süt le rá. Amiképpen meggyőződésünk, hogy a jövőben sem botlana ez illusztris testület a méltánytalanság utvesztőjébe, ha elvonnék ábrázata elől a főispáni mosolyokkal megdelejezett, és a bizalmaskodás ezüstjébe foglalt gyámkodási iránytűt.

A holnapi zártkörű értekezleten, — bármennyire nehezünkre esik is kimondani — az aradi színház további sorsa felett történik tanácskozás, esetleg döntés. Így intézte ezt a kormány felszeg színházi politikája, így okozta az a jobb ügyhöz méltó következetesség, melylyel a vidéki városok utolsó garasát is kiszípolozza az állam, anélkül, hogy jóakarátának csak halvány látszatát is cserébe adná érte.

Aki elképedni óhajt, hallgasson ide. Es hallgasson ide az is, aki nevetni akar:

A fővárosban két színházi vállalkozást tart fenn az állam. Az egyik a Nemzeti

Színház, a másik a M. Kir. Operaház. Az előbbi arról nevezetes, hogy igazgatói széke a protekcióval jól megkent ifjak menedék helye; az utóbbi pedig arról, hogy a legtöbb botrányt és a legüresebb házakat onnét referálják az újságok a nagy közönségnek.

De hát a két teátrum a dédelgetett fővárosban van, s ez a körülmény elengedő ok arra, hogy évente *fél millió korona* szubvenciót emésszen fel uri módra, előkelően.

Van miből.

Hanem rögtön nincs miből, ha a vidéki színészet, a belügyminiszter ur mostoha gyermeke jön kérni vézna, sovány testtel, beesett szemekkel, éhesen. Nem százezreket akar, nem fényűzést, pompát; sokkal kevesebbet ennél: egy falat kenyeret csupán.

A vidéki színészet számára azonban kenyérre való se jut.

Valami üres, grófból lett színésznek hivatalt kellett csinálni. Rendszeresítették a „Videki színészet felügyelőségét.” Hogy aztán a felügyelőnek legyen mire felügyelni, elkezdett a kormány gyámkodni a vidéki színházak felett. Egyik legelső és legfőbb intézkedése az volt, hogy színházterületekre osztotta az országot; a szabad színházterületen megcsinálta a kormány, amire hiába vár a közgazdaság terén egy nemzet: meghuzta a határsorompókat. Csakhogy ez a határvonal megölője lett a színészeknek és a színészetnek egyaránt. Aradra is ezért hozták

TARCA

Salva Lucretia karriérje.

Irta: Signio Mariska.

L'art est divin; il crée on ressuscite. (Alex. Dumas.)

A szobában novemberi homály borongott. Pálmama nem tartott zsurt, Livió szellemesen lepte meg, hogy tarka társaság helyett egyedül találta Pálmát. A fehér porcellán kályhában vigan lobogott a tűz, a lángsugarak kiszöktek az ajtó nyíláson, s fantasztikusan világították meg a perzsa szőnyeg szindus virágait, milyen beszédek ezek az apró lángnyelvek az alkonyat alatt hemályában. A nap sietve fut az éj feketeségébe: úzi az elmúlás hatalma. Még egy két küzdelmes pillanat a szürke felhő függönyök mögött aztán jön az éj. A nyugalom időszak, vagy a fölzaklatott idegek álmatlan gyötrelme.

— Nincs meglepve, hogy kivilágított terem helyett egyedül, morfondirozva, talál a kályha mellett? — kérde Pálma széket gördítve Liviónak. — Nézze csak, azt gondoltam, hogy ma nem tartott zsurt.

— Mily bölcs gondolat? — szólta el magát Livió.

— Tudja, időt adok az embereknek, hogy rólam is pletykázhassanak...

— Ne költögesse Nagysád az alvó országot; nem lehet tudni, nem omlik-e egy egész zuhatag alá.

— Már az igaz, hogy semmi sem nő olyan gyorsan mint az emberek külön véleménye. Mint például — igaz, volt a legutóbbi lövőverseny?

— Igen; épen a kis angol zsoke halálos bukfencére értem oda. Rettenetes, irgalmas jelenet volt.

— S mily gyorsan napirendre tért fölötté a publikum. Sietve jöttek a mentők, az inspekciós orvos, föltették a hordágyra simára gereblyézték a porondot, a hová szerencsétlen zubant hiszen csak *egy ember* volt aztán nézte a publikum tovább, milyen szépen fut a *Girofflé* meg a *Rajta Rajta*.

— Bizony ez nincs másképen; a lázas izgalom elnyom minden nemesebb érzést. A szellemi bukfencek következtek tovább a színpalak mögött. Csak hogy azt a nagy publikum nem látta. A simára borotvált arcok jól vannak trenirozva — lassan mint a morajló tenger hulláma, indult meg a lélekölő pletyka. Mindenki tudni vélt valami pikkantériát, s kötelességének tartotta ezzel a szomszédját mulattatni.

— Ez a mindennapi élet fűszere „Nagyságos asszonyom...”

— Csak hogy tulságosan borsos a huszadik század gyenge idegzetű embereinek.

— S úgy látom meg volt még azon saj-

nátatos hatása is, hogy önt, elképedtetten az emberek társaságától...

— Megvallom, van benne valami. Nincs elszomorítottabb kép, mint egy lélektelen társadalom, épen olyan az, mint a sáskákkal meglett mező. A számítás, az önzés letarol mindent. De nem akarok magának böjti prédikációt tartani. Most jövünk bele a hangversenyek szezonjába. Nem tud valami érdekes újságot?

— De igen. Érdekes művész nő jön a városba hangversenyt tartani. Salva Lucretiának hívják. Valami csudás szépségű, aranyhajú hölgy akinek az élete tele van rendkívüli epizódokkal. Egy igen életrevaló impresszárió kíséri, aki az érdekes epizódokat ügyesen hozza forgalomba, ott, hol a hölgy hangversenyezni készül. Már nekem is juttatott a kezemhez érdekes adatokat.

— Ugyan, meséljen róla egy kicsit, talán elűzzük vele az én embergyűlölő hangulatomat.

— Nagyon szívesen. Az első pillanatra az ember mesének tarthatja, de ha meggondoljuk, hogy az élet milyen furcsa képeket rajzol, a legmesezerűbb dolgok is megtörténhetnek.

A szép Lucretia származását mély homály fűdi. Ez az első érdekesség. Azt is lehet hinni, hogy valami herceg kisasszony. Sok év előtt Milánóban játszott egy nagy nemzetközi cirkusz társaság. A lovárnok szépsége észbontó volt, finom kacérságuk fölkelte az egész mi-

el a gyulai lovarda tetejét, Aradon is ezért kellett állandóvá tenni a színházat.

Mikor megvoltak a színi-kerületek, s a méltóságos felügyelő ur unalmában a lábait lógatta le a Gellért-hegyről: elhatározta a kormány a vidéki színházak anyagi segélyezését.

Felvettek a belügyi tárca költségvetésébe huszonnégyezer koronát, s megbízták a vidéki színház felügyelőjét, hogy ossza ki a szükséghez mérten harminc vidéki színház között. Nem számítva ide a kolozsvári színházat, mert ennek külön államsegélye van. Hogy az ilyen arányú támogatástól koldulni járhat a vidéki színház, azzal mit sem törődik a kormány. De hát hogyan is törődhetnék ilyen csekélységgel, mikor adókedvezményekért kilincselik a fogyasztási szövetkezetek részére, és ezüst keresztért zaklatják a mikalakai bíró számára.

Igy áll a vidéki színház ügye elhagyatottan, árván. Ezért kellett összehívni Vizkereszt napjára a bizalmas értekezletet, s ezért várja most egy száz tagból álló színház Aradváros képviselőtestületétől a boldogító, a megváltó ígét.

Legyünk rossz jövőmondók: de mi úgy látjuk, hogy ezuttal hiába várja. Agyonütötte a titkos konventikum.

A színház ellenben adhat, ha akar, szerenádót a megyeháza előtt, s elénekelheti e dalt:

— Minek is van bizalmas értekezlet a világon?

* *

A német kereskedelmi szerződést nem mondják föl. Berlinből jelentik, hogy Németország a Magyarországgal és Ausztriával ez idő szerint fennálló kereskedelmi szerződést nem fogja fölmondani. Ez azonban nem jelenti azt, hogy megmarad a mostani és nem lesz új szerződés. A német kormány azon lesz, hogy a mostani kereskedelmi szerződést az új tarifa alapján módosítsák. Ezt a szerződés felek megtehetik anélkül, hogy fölmondják a régi szerződést, sőt megegyezhetnek az iránt is, hogy a módosított szerződés mikor lépjen érvénybe. Ha például az év folyamán megegyeznek az új szerződés dolgában, egyuttal megállapodhat-

nak abban is, hogy az már 1904. január 1-én életbe lép. Annak, hogy a szerződést nem mondják föl, az a haszna is van, hogy nem állhat be szerződés nélkül való állapot, ha 1903-ban a felek nem tudnának megegyezni.

Lónyay grófné miatt.

(A haragos Lipót király.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 5.

Belgium újabb botránnyok előtt áll. Lipót király a hőse megint, a ki nem akarja megerősíteni a Tudományos Akadémia új elnökét. Nemcsak azért, mert ez új elnök a parlament szociálista pártjához tartozik, hanem különösen azért, a mit ez az ember akkor mondott a belga kamara színe előtt, mikor Lipót király a leányát, Lónyay Stefánia grófnét olyan bántó módon utasította el az anyai ravatal mellől.

A megerősítés megtagadása Belgiumban kínos hatást tett. A polgárság érzelme megoszlik ugyan, de a legtöbben — s köztük igen tekintélyes, számottevő tagjai a belga társadalomnak — nyíltan a mellözött elnöknek fogták pártját s nem a királynak, a kinek máig sem tudják megbocsátani, hogy sem a feleségével, sem a gyermekeivel — enyhén szólva — nem tudott és nem tud bánni. Az eredmény részleteiről ezeket írja:

Lipót király megtagadta Denis Hektornak, a belga királyi akadémia új elnökének megerősítését.

A belga akadémia három osztályra oszlik s minden évben fölváltva egy más osztály igazgatóját nevezi ki a kormány az akadémia elnökévé. Az idén az írók osztályára került a sor, a melynek Denis Hector tanár az igazgatója. Denis szociáldemokrata, Lüttick városát képviseli már évek óta. Nagytudású, szenvedélyes ember, a ki sok borsot tört a kormány orra alá.

Tavaly november tizenharmadikán — a mint ismeretes — a belga kamara szomorú aktusra gyűlt össze. Egy tárgya volt csak; a kormány indítványozta, hogy a kamara intézzen részvét-fölriratot a királyhoz. A képviselők ünnepi esőben hallgatták meg a kormány javaslatát. Denis Hektor szólásra jelentkezett. Néhány szóval ismételte, hogy micsoda kínos jelenet volt az, a mely a királyné ravatala mel-

lett imádkozó Stefánia hercegszöny és az atyja, a király között lefolyt. Aztán elvtársai nevében a következő nyilatkozatot tette.

„Meghajlunk a halál előtt és mély tisztelettel nézzük a hitvest s az anyát, a kinek szomorú magányban kellett meghalnia. Meghatva állunk meg a sírja előtt, a melyhez az elhunyt leányait nem bocsájtották. Nekik nem volt szabad anyjuk ravatala mellett sírniok. A mi szívünk és a mi lelkiismeretünk határozottan ellene szegül, hogy a kamara a királyhoz részvét-fölriratot intézzen. A kamara fölrirta csak semmitmondó, egykedvű nyilatkozat lehet s ennek aláírását köztársasági érzelmi meggyőződésünk is tiltja.”

Ez a fölszólalás az oka, hogy a király nem erősítette meg Denis-t. A kormányfőhivatalosa, a „Journal de Bruxelles”-csak ma foglalkozik Denis beszédével, s azt mondja róla, hogy csunya megsértése a király és a nép érzelmeinek. Más lapok ellenben nyíltan megvallják, hogy ha a király elhatározásához ragaszkodik, akkor belga alattvalót állami szolgálatra nem volna szabad kinevezni, mert minden becsületesen gondolkozó belga osztja Denis tanár véleményét.

Belgium feszült kíváncsisággal várja a zavar megoldását, s ha a király nem enged, ki tudja, nem ismétlődnek-e meg a tavalyi demonstrációk s az utca fog sikra szállni a tudós társaság elnökeért.

Törökország fölosztása.

(A cár a Balkánon.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 5.

Lamsdorff gróf orosz belügyminiszter visszatért Szentpétervárra, s bizonyára jelentést tett a cárnak utja eredményéről. Az utat titokzatos homály fődte. Nagy izgalmat keltett az orosz külügyminiszter megjelenése Bécsben, de a látogatás célja felől csak kombinációk, találgatások keringtek, de semminő hírt pozitívnek nem lehetett nevezni.

Annyi kétségtelen volt, hogy az orosz külügyminiszter utja a Balkán-kérdéssel volt összefüggésben, még pedig oly terv kapcsán, melyhez az osztrák-magyar monarchia hozzájárulását is meg kellett nyerni. Sokan háborús idők előszelének nézték Lamsdorff látogatását, és ezekre a

lánosi férfivilág érdeklődését. Volt köztük a len szőke angol szépségtől a legsötétebb andaluziai barnáig a legtökéletesebb formákkal alkotott nő. Az akrobatáknak olyan izmai voltak, mintha egyenesen a sprátai hősköztől származtak volna. A bohócok mind olyan szellemesek, mintha IV. Henrik híres bohócától örökölték volna az ész sziporkáit. A nagy közönség ostromolta a pénztárt jegyekért, s a társaság arany napokat élt.

Az igazgató elhatározta, hogy a szép pártolásért hálából leszállított helyárok mellett nagyszerű cirkuszünnepe rendez. Az egész személyzet díszbe öltözve játszott s a befejezés egy nagyszerű tüzijáték volt. A pirotechnikai tudomány legcsodásabb vívmányait vették elő, tévedésből azonban a rakétákat robbanó anyaggal töltötték meg amelytől az egész cirkusz lángba borult.

Az emberek nagy része benn égett. A tűz gyorsan terjedt, hogy menekülésre alig lehetett gondolni. — Másnap a füstölgő romok között egy négy éves kis lány imbolygott: kis ruhája meg volt perzselve a tüztől, de ő csodaképen semmi égési sebet nem kapott. Ezen a napon Milánóban nagy hetivásár volt. Bejártak a környéken lakó pásztor emberek is, — s egy ilyen pásztor ember meglátta a kis leánykát, — jó szíve volt az öregnek megsajnálta a magára maradt kis teremést. — A kis leány bizalommal simult hozzá, s azt mondta neki — „Bácsi kérek valamit, nagyon éhes vagyok.”

Az öreg jól tartotta kecskefejével és friss cipővel, s aztán bejelentette a rendőrségnél, hogy

ő egy kis leányt talált az égett romok között, de haza viszi magával, neki úgy sincs senkije. Ha van valakije hát ő nála megtalálják. De a kis leányért nem jelentkezett senki. Ugy látszik szülei is tűz halált szenvedtek az égő romok között.

A kis Lukrécia ott nőtt fel a kecske pásztor gúnyhójában. Legeltette a kecskéket, vizet hordott a patakról, hevitette a turót, és surolta a fejő sajtárokat. Nem volt egyéb ruhája, mint két kanavász viganó; nem ismert más tükröt csak a patak vizét. De a lelke tele volt poétikus hajlamokkal.

Serdülő leánykorában már isteni vágyak éltek lelkében; gyönyörű hangja volt, a mely esudálatos mélységre és terjedelemre fejlődött.

Az erdő közelében járt és megtanulta a csalogány csattogását, a pacsirta síró énekét, midőn a magasba száll. A vidéken ismert dalokat az ő lelke érzésével úgy átformálta, hogy az többé nem volt a régi dal.

Egyszer véletlenül egy angol turista meghallotta a nótázását, meglepte, elbűvölte a gyönyörű dal. Felkereste a kecskepásztort, s meg akarta tőle venni a gyönyörű leányt, hogy ezt a remek hangot a színpad részére kiképeztesse. Hanem a kecskepásztor nem adta. Semmi kincsért sem adta s a leány sem ment. Semmi ígértért sem hagyta volna el a jó öreg, pedig lobogva égett benne a vágy azután az ismeretlen világ után, melyet neki az angol olyan szép szavakkal festett le

— S ha nevelő-apád meghal, akkor mi

lesz veled? — kérdé az angol tőle — férjhez fogsz menni a szomszéd völgy kecskepásztorához, ahhoz az izmos, nagy vörös legényhez?

— Nem — mondá Lukrécia és összeborzadt. — Ha apám meghal, én is meghalok. Beleugrok a mély patakba, vagy levetem magam a szikla tetejéről, de egy durva kecskepásztor feleségévé nem leszek soha.

— Tudod mit — mondta neki az angol — ha nevelőapád meghal, egy levelet hagyok nálad, azt te postára adod és én eljövök érted.

A pásztor már akkor öreg ember volt s egy őszi eső alkalmával nagyon meghűlt, tüdőgyulladást kapott és meghalt.

Lukrécianak eszébe jutottak az angol szavai. Elküldte neki a hátrahagyott levelet s aztán az angol neveltetett belőle ilyen világhírű művésznőt.

Livio elhallgatott; várta a hatást.

— Mily kár — mondá Palma elgondolkodva — hogy az az angol elrabolta azt az üde leányt, a természet tiszta örömei közül.

— Hegyan, hát a művészet oltárára áldozni nem szebb dolog-e, mint elveszi a vad természet ölen anélkül, hogy az élet magasabb fogalmaival megösmerkednék.

— Az a felfogás dolga. A természetben nem vész el semmi: a csalogány éneke, épenugy, mint a veréb csiripelése, hivatást tölt be.

— Eszerint nagysád helyesebbnek tartotta volna, ha Salva Lukrécia férjhez megy a vörös kecskepásztorhoz és tovább surolja a feles

hirekre nagyon kevéssé volt megnyugtató a cár békebarát hajlandósága.

Most Lamsdorff hazaérkezése után, pattant ki a szenzációs titka az orosz külügyminiszter látogatásának.

Bécsi beavatott forrás szerint Lamsdorff utja csak előkészítője volt a cár utjának, aki rövid időn belül meg fogja látogatni a Balkán-államokat, s utjában fogadja a Balkán-fejedelmek és az ottani népek hódolatát.

A cárnak ezen látogatása nyitja meg utját a Balkánon a nagy átalakulásnak, amelynek végső célja Törökország európai területének fölösztása lesz.

Habár ezzel a hírrel ellentétben állnak a külügyminiszter látogatását megelőző orosz kommunikék, amelyek szerint a bécsi megbeszélések, éppen ellenkezőleg, Törökország politikai és területi integritásának fentartását szolgálják, — diplomaciai körökben az előbbi értesülést valószínűbbnek tartják s azt hiszik, hogy a keleti kérdés illetően megoldása rövid idő alatt bekövetkezik.

TÁVIRATOK.

Castro lemondott.

New-York, január 5. A New-York Herald jelentése szerint tegnap este Venezuelából siferes távirat érkezett, amely kétféleképpen értelmezhető. Vagy azt jelenti, hogy Castro elnök lemondott, vagy azt, hogy lemondani készül. A lap a táviratot kétértelműségénél fogva fenn tartással közli.

Ujabb konfliktus Kinával.

London, január 5. A Reuter-ügynökség jelenté Pekingből tegnapi kelettel: A békejegyzőkönyvet aláírt összes hatalmasságok követeli, az Egyesült-Államokét kivéve, kormányaik megkérdezése után elhatározták, hogy a kínai kormányt megkövetelik, hogy a melyben arra utalnak, hogy a jegyzőkönyv kifejezetten a kártérítésnek aranyban való fizetését rendeli és ha Kína nem teljesíti kötelezettségeit, ennek komoly következményei lehetnek. Egy erős áramlat kompromisszumot óhajtott arra az esetre, ha Kína az aranyban való fizetés kötelezettségét elismeri és eljárásának megokolásában csak arra szorítkozik, hogy a békejegyzőkönyv aláírása óta adóssága az ezüst értékcsökkenése

következtében majdnem 20%-kal növekedett és valószínűleg még inkább fog növekedni, ha a Fülöp-szigeteken életbeléptetik az aranyvalutát. A jegyzőkönyv világos értelmezéséről azonban nem akarnak lemondani a hatalmasságok. Attól kell tartani, hogyha Kína ragaszkodik magatartásához, néhány hatalmasság földterületet vagy koncessziókat fog kérni kárpótlásul.

Washington, január 5. Minthogy a hatalmasságok vonakodnak a kínai kártérítés esedékes részletét ezüstben elfogadni, a helyzetet itt kissé nyugtalanokdva itélik meg, noha a kormány nem hiszi, hogy a hatalmasságok végső eszközhöz szándékoznak nyulni. Itt elérkezettnek látják az időt arra, hogy az ügyet a hágai békebíró elé vigyék.

A néppárt az iparosok közt.

(Antiszemitizmus a csabai ipartestületben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 5.

Hogy a néppárt milyen alattomos eszközökkel igyekszik a maga sötét eszméit mindenüvé becsempészni, arra jellemző példa történt Bekés-Csabán, amelynek józan iparossága fölháborodva tárgyalja az esetet. Méltó ez a fölháborodás, mert alkalmas lehetett volna arra, hogy a csabai iparosok fölvilágosodott nézeteire az egész ország előtt homályt vessen.

Simkó József dr. a „a csabai iparosok nevében” kérvényt intézett az országgyűléshez. A kérvény a néppárt utján ment a képviselőházhoz s abban a rég elfelejtett céhek visszaállítását követeli és pedig azért, hogy a céhek voltak a legkitartóbbak a zsidók üldözésében.

Ezen antiszemita elv indította Simkó drt arra, hogy a megélhetési nehézségekkel küzdő iparosok ügyeit, bajait egy csapással orvosolja, a néppárttal szövetkezve.

A föllirat nagy megütközést keltett a csabai iparosság körében. Oly nagy volt a felháborodás, hogy a csabai ipartestület, a maga reputációjának megóvására, rendkívüli gyűlésre hívta össze az előljárást. A gyűlésen felolvasták az otromba kérvényt, azután Achim János ipartestületi jegyző indítványára a következő határozatot hozta:

Az előljárást határozatilag, egyhangulag kimondja: hogy az ipartestület háta megett készült beadvánnyal szolidaritást nem vállal, az abban foglalt zsidóellenes irányzatot és minden korszerűtlen céhrendszer visszaállítása iránti törekvést visszautasít. És csupán az ipartörvénynek oly irányban való

módosítását kívánja, amilyen irányban azt Achim János ipartestületünk jegyzője az országos ipartestületi gyűléseken 12 év óta, ez évi nagyváradi VI. kongresszuson mint előadó már ötödször sürgetett a kongresszusok egyhangu helyeslése mellett.

Kimondja továbbá az előljárást, hogy a kompromittáló beadványt aláírt iparostársak eljárását nem itéli el. Azt olyannak tekinti, mint annak készítője hangzatos ígéretekben meghitt jóhiszemű cselekményt; amelylyel az intelligens osztályhoz tartozó egyén ígéréteiben megbiztak, fellevevén róla annyi tudást, hogy ígéréteit be is tudja váltani. És nem mérlegelték kellően a beadvány kompromittáló kifejezéseit.

Ezen határozatnak a hírlapokban való közlése, valamint a képviselőházban való bejelentése végett országgyűlési képviselőknök Zsilinszky Mihály közoktatásügyi államtitkár ur ömeltóságának leendő felreresztése elhatározatik.

Helyén való ez a határozat, amely kitesseleli az iparosok mozgalmából a néppárti törekvéseket. Az említett föllirat annyival nagyobb együgyűség, mert a magyar iparos céheket mindennel inkább lehet illetni, mint antiszemitizmussal. Hogy a zsidók a céhek idejében talán nem igen nyertek önálló ipar üzésre engedélyt, ez nem a rendszeren mult, hanem az oka az akkori viszonyokban rejlik.

A szegedi önkéntesek ügye.

(A hiábavaló utó-vizsga.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 5.

A szegedi 46 ik gyalogezred tisztvi vizsgát letett önkénteseinek ismert ügye újra kísért. Ez az ügy tudvalevőleg már megfordult egy a képviselőházban, mint a véderőbizottságban, ahol Bakonyi Samu képviselő kérdésére Fejérváry báró kijelentette, hogy ha ezen önkéntesek a német nyelvből való ismereteiket bebizonyítják, kinevezik őket tisztokká.

Az önkéntesek közül akadt néhány ambiciózus fiatal ember, akik november 30-án Csicseric alezredes elnöklete alatt álló vizsgálóbizottság előtt a katonai szolgálathoz szükséges német nyelvbéli ismereteiket bebizonyították. A bizottság, tekintve az igyekezetet, az ifjak vizsgáját dicsérettel vette tudomásul.

Mindennek dacára a hadügyminiszter erről nem vett tudomást, hanem megcáfolva Fejér-

sajtárokat, minthogy fenomális hangjával, gyönyört nyújt körutjában annyi ezer embernek.

— Azt nem épen, az sem igaz, hogy magában hordja a boldogtalanság magvát, a kiváló tulajdonságok mindig összeköttetésbe jönnek a mindennapi élettel, de talán olyan nagyon boldogtalan mégsem lett volna.

— Tehát azt gondolja, hogy Salva Lukrécia nagy diadalai mellett boldogtalan?

— Nem gondolom, — de bizonyos vagyok benne.

— Az ajtón halkan kopogtattak.

Pálma gyorsan meggyújtotta a villamlámpákat.

Livio elbeszélése alatt besötétedett.

Az ajtó megnyílt s egy királynői alak jelent meg a küszöbön. Sötétszürke ruhát, fehér nemez kalapot viselt, nyakába boának egy nagy fehér kigó volt csavarva, a szemei csiszolt briliánt köből voltak. Az ékkövek tüzes fényt vetettek a villamos lámpa fehér üveg csészéjére, de majd nem vetélkedett ezek fényével a hölgy tengerzöld szemeinek mély tüze.

A csodaszép Salva Lukrécia volt.

Az énekesnő bemutatkozott s bocsánatot kért Pálmától, hogy bátor volt zavarni.

A hírlapíró ural az ajtóttam még ma este találkozni, s lakásán azt az értesítést kaptam, hogy ma este navyságod zsurján található.

— A legnagyobb mértékben megtisztelve érzem magam — mondta Livio s zavartan felelte bámuló szemeit a hölgy leirhatatlanul bájos arcán. — Miben lehetek szolgálatára?

Az énekesnő leült, a Pálma által megjelölt zsöllébe. Pár pillanatig némán nézett maga elé, mintha talán nem tudná elmondani, amit mondani akar, aztán gyenge pir futotta be arcát s mondá:

— Kérem, ne tegye ki holnap a lapba, a rólam szóló reklámhíreket.

— Nem azok felelnek meg a valóságnak? — kérde Livio meglepetve.

— De igen — mondá a hölgy tompa hangon. Aztán kitérő szőnvedélylyel folytatta: — De gyűlöltöm a köröttem üzött komédiát. Mi tarthatatlan az a profán játék, a mit az isteni művészet nevében üz a kapzsiság.

— Nagysád, a legnagyobb művészek is ma már reklám mellett szerepelnek. Ezt meg kívánja a kor szeileme. Azonban, — a mint nagysád óhajta.

— Igen, — viszonzá Salva Lukrécia — mert a legnagyobb művészek is mind eladott lelkek s nem a lelkükben élő isteni vágyak után élhetnek — hanem a multak nyomorúságát kell visszafizetnők s nincs erejük ostort fogni, hogy kiverjék az Isten templomából a kufár lelkeket.

— S ön ezt most megakarja tenni? — szólt közbe Pálma, részvétellel nézve a népének kesnőt, aki lelke nagy felháborodásán alig tudott uralkodni.

— En?! — felelé keserűen. — Mit tehet egy magányos nő? . . . Mi egy nemzetközi művésznő, kinek sem országa, sem családja. . . Bizpoytalanul fut az élet utján, mint a levél

a szélforgatagban. Megállapodása nincs, pihe-nést nem talál, ciutányér mellett hirdetik minden gondolatát, rabja a sablonnak, az irigység orszáit ül körülötte s ezerszer jaj neki, ha ő maga is nem egy komédiás.

— De ha ez mind szükséges az érvényesüléshez — vette ellen Livio szelid hangon.

— Az tévedés. Ez csak a divat hóbortja; nagy írók, nagy művészek voltak századok előtt is. A művészet isteni. Teremt önmagából, feltámasztja a multakat, örök élete van, a reklám csak a kis lelkek kapaszkodó létrája, s nekem többé ez a lajtorja nem lesz eszközm.

Csodás szép volt a felhevült művésznő e pillanatban. Meglátszott rajta a természet vad gyermeke, de egyuttal az üdözött lelkek boldogtalansága is.

Gyorsan fölkel, ismételve bocsánatot kért Pálmától s távozott.

Livio megnémulva nézett utána.

— Ez hadat üzent saját életének — mondá Pálma csendesesen.

— Vajjon ki fog az ütközetben győzni?

— Ó nem — mondá Livio szomorúan — ő csakugyan levél a szél forgatagában; elfog pusztulni nyomtalanul, ha megalkudni nem tud.

Livionak igaza volt. Salva Lukrécianak ez volt az utolsó utja, aztán nyomtalanul eltűnt, olyan volt, mint egy fényes meteor, mely világitva gyorsan lefut az égen.

. . . Talán visszament a milanei hegyek közé s tovább énekel a csalogánnyal.

váry kijelentéseit, az ifjak közül *egyetlen egyet sem nevezett ki*. Szegedi körök ennek az eljárásnak okát abban sejtik, hogy a hadsereg vezetősége méltatlan boszút akar állni a miatt, hogy néhány önkéntes a múlt év szeptember 30-ikán tisztelgett a Kossuth-szobor előtt.

A hadügyi vezetőség úgy látszik ezt megbocsátani: nem tudja s az őszinte kibékülést lehetetlenné tevő magatartásával üldözőbe vesz mindenkit, akire csak gyanuja van, akiről csak gondolja, hogy ezen ünnepélyen részt vehetett. A felsőbb hadügyi körök logikája szerint a gyanu csak azokra eshetik, akik németül egyáltalán nem, vagy keveset tudnak. Ezen kaszárnyakoskodás szerint, aki már tud németül, az mind elfelejtette a nemzeti ideált.

E miatt azután félretették az eddigi uzust; megcáfolták a magyar alkotmányos miniszter kijelentését, sőt még a 46. gy. ezred bíráló-bizottságát is és hogy példát statuáljanak, hogy mily borzasztó annak a bűnhődése, aki nem beszél a német nyelvet tökéletes kaszárnyadialektusban, vagy annak, aki meg mer emlékezni tisztjelölt létére Kossuthról.

Az ügy hír szerint képviselőházi interpelláció tárgya is lesz.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 5. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlés aradi fiókja társasvacsorája (Pécskai-ut 1.)

Január 10. A magyarországi vöröskereszt lippai fiók-egyletének jelmezbálja (József főherceg szálló.) — Az aradi hivatalos szolgák betegsegélyző és temetkezési-egylet táncvigalma (Kass vendéglő.) — Revans-táncestély (Millennium külön terem.) — Az új-szent-annai társaság álarcos bálja (Zimmermann vendéglő.) — A Lloyd-társulat estélye.

Január 17. Lutheránus bál (Fehér Kereszt.) — Arad-gáji önkéntes tűzoltókar táncestélye (Gáji iskola.)

Január 24. Az aradi közműves segéd munkások önképző szakszerveletének műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Kass-vendéglő.)

Február 1. Tanító-bál (Polgári fiúiskola.)

Február 8. A Lloyd-társulat estélye.

A tanítók bálja.

— Február 1. —

Arad társadalmá már évek óta megszokta, hogy a farsang idején tanítónőivel, tanítóival egynehány kellemes órát eltöltson a tanító-bálon. A tanítók által rendezett táncmulatságoknak kettős céljuk van. A fesztelen családias jellegű, szórakozáson kívül még az is, hogy az emberszeretet magasztos érzését megerősítik, istápolják.

Hiszen mindenki tudja, hogy a tanítók bálján eltöltött kellemes órák a tanítók özvegyeinek, árváinak is boldogságot teremnek, mert a tanítók báljának jövedelme azon alapot növeli, amely rólunk szükség esetében gondoskodik.

A rendező-bizottság serényen buzgólkodik, hogy az idei bál sikerültebb legyen elődeinél. Annit tudunk, hogy a hangverseny valóban művészi színvonalon fog mozogni. Értesülésünk szerint a magyar irodalom egyik legkiválóbb művelője is lejön, hogy az estély sikerélmőzödjtsa.

A bál, mint minden évben, február 1-én a polgári fiúiskola dísztermében és a mellék-helyiségekben tartják meg.

A rendezőbizottság nagy körültekintéssel intézi a meghívásokat és az estély minden részletét, hogy a közönség valóban kellemesen érezze magát. A meghívókat a napokban küldik szét.

(=) A Lloyd-társulat estélyei. Az aradi Lloyd-társulat, mint már megírtuk, hosszú szünetelés után, az idén ismét akcióba lép a mulatságok rendezése terén. Az idei szezonban két estélyt rendez, melynek egyikét január

10-én, a másikat pedig február 8-án tartják meg. Az első estély programja már készen van. A táncot megelőzőleg hangverseny lesz, a melyben való közreműködésre kiváló szereplőket nyertek meg. *Deutsch Arturné* zongorajátéka sok élvezetet ígér, nem kevésbé fogja emelni a hangverseny nivóját *Kende Arturné* éneke, melyet *Weichart Auróra* kísér zongorán. Változatossá teszi a műsort *Zilahy Gyulának*, a monológok ismert kitűnő mesterének humoros monológja. Az estélyek kilenc órakor kezdődnek. Meghívókat nem ad ki a rendezőség, miután a mulatságokra a Lloyd-társulat minden tagja családjával együtt hivatalos. A tagok körében, sőt a vidéki tagok részéről is nagy az érdeklődés az estélyek iránt.

(=) Az aradi közműves segéd munkások önképző szakszervelete január hó 24-én szombaton, a Kass vendéglő összes termeiben, dal, monológ és színelőadással egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-díj: Előreváltva: személyjegy 1 kor. 20 fill., családjegy 2 kor. 80 fill.; este a pénztárnál: személyjegy 1 kor. 40 fill., családjegy 3 korona. Jegyek előre válthatók a rendezőségénél és az egylet helyiségében Deák Ferenc utca 36. sz. A tiszta jövedelem 20 százaléka a Kossuth szobor alap javára fordítatik. A tánc közti szünetet a dalkör előadása fogja betölteni. A monológ és színelőadást a szünóra alatt tartják meg. Kezdeté este 8 órakor. Az előadások szereplői: a *Kakasülön* című monológot előadja Molnár Gyula; a *Katonásan* című egy felvonásos vígjátékban szerepelnek: Hiszem Pál, Lammert Franciska, Andrási Lujza, ifj. Pácy Gusztáv, Gartner Károly, Szilágyi Lajos.

(=) Álarcos-bál. Az új-szent-annai „Társaskör” január hó 10-én Zimmermann István nagytermében zártkörű álarcos bálát rendez. Belépti díj: személyenként 2 korona, családjegy 5 korona. Kezdeté este 8 órakor.

Hogy egyezkedtünk?

(150 millió kár.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 5

Megmozdult a Lajtán innen és túl a nagy cáfoló gép, hogy eltaposson minden hirt, amely világgá viszi az igazságot, hogy a két miniszterelnök kötése Magyarországot megkárosítja. Hivatalosan pl. nem igazak a N. Fr. Pr. közlései, tényleg azonban igazak és a parlament színe előtt pár nap múlva beigazolást is nyernek. Budapesti tudósítónk értesülése szerint feltétlenül és cáfolatlanul igaz:

1. hogy nemcsak az agrár-, de az iparvámokat is emelték. Ez magyarul annyit jelent, hogy a külföldi ipart elzárják tőlünk és teljesen kiszolgáltatnak bennünket az osztrák iparnak. Ha az új kiegyezés semmi más előnyt nem hozna Ausztriának, már ez magában is elég, mert sok millió hasznót jelent Magyarország rovására;

2. hogy az állategészségügy terén megállapodtak a határvizsgálatban a teljes paritás alapján. E szerint mindegyik államnak módja nyílik az idehaza egészségeseknek talált és bizonyított állatokat a határon újra megvizsgáltatni és esetleg visszautasítani. Ez a paritás papirforma, mert tényleg csak Magyarország szállít Ausztriába és nem viszont: úgy, hogy szekaturák és anyagi károk csak bennünket sújthatnak;

3. hogy a magyar záloglevelek nem lesznek Ausztriában adómentesek. Az állampapírok adómentesek lesznek, de ennek ellenében elveszítjük a dunai szállító adót, holott ennek ellenértéke már megvan abban, hogy az osztrák papírok ná-

lunk adómentesek. Itt tehát egyenes veszteség sújt bennünket még formai ellenérték nélkül is;

4. hogy a készpénzfizetések felvétele, mely Magyarország nemzetközi hitelét erősítené, bizonytalan időre elmarad;

5. hogy a közös államadósságot nem fogjuk szétválasztani és ennek konverzióját nem fogjuk önállóan megcsinálni.

Ezek a pozitív hírek; van még sok más hátrány, de miután a többről nincsenek még határozott és cáfolhatlan értesüléseink, ezeket nem is soroljuk fel.

Már ezekből is teljesen biztos, hogy Magyarországra ez az új kiegyezés, melyben nincs győző, sem leggyőzött, legalább 150 millió korona évi kárt jelent az eddigi összes kiegyezésekkel, de még a mostani ideiglenes állapottal szemben is.

A szász udvar botránya.

(A születendő gyermek sorsa.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 5.

Érdekes és sokféle vélemény merült fel arra nézve, hogy a szász trónörökösne születendő gyermeke törvényes lesz-e, vagy törvénytelen. A kérdés nemcsak vagyonszolgálat érdek, hanem, mint a „Voss. Zeitung” írja, azért is, mert a gyermeknek a szász királyi házhoz való jogait és trónörökösödési jogait is magában foglalja. Miután a szász házitörvények erre nézve nem intézkednek, a polgári törvénykönyv az irányadó. A polgári törvénykönyv szerint, a gyermek törvényesnek tekintendő, hacsak jogerős bírói ítélet nem állapítja meg törvénytelenességét. A trónörökösne temperamentuma után ítélve, valószínű, hogy jogait a végsőkig fogja védeni.

Érdekes, hogy a trónörökösne rövid idővel szökése előtt, férjével együtt vacsorált. A trónörökös rendkívül sokat szenved a csapás alatt, melyet imádott neje mért rá s nagyon érzi azt a hiányt, mely feleségének eltűnésével származott. *György* király ezért szeretetteljes hangon írt egy levelet a menyének, mikor az még Salzburgban volt és kérte, hogy térjen vissza. A gyermekek is, különösen a kisebbik, nap-nap után kíváncznak anyjuk után és alig lehet őket elcsendesíteni. Hogy Lujza szerelmi mámorába beleszól a természet hangja is, kitűnik abból, hogy híreket kért gyermekei felől, de tudtul adták neki, hogy minden fáradozása hiábavaló.

A férfi becsület.

Egy drezdai újság azt írja, hogy minden logikusan gondolkozó ember előtt mind rejtélyesebbé válik, hogy dacára mindennek, amit *Giron* felől tudnak és a miket a főhercegnő férjéről mondott, mint hagyhatta ott gyermekeit, férjét, a szász népet és főhercegnői állását és jövőendő királynői méltóságát. A közönség sokszor foglalkozik avval a közelfekvő kérdéssel, hogy az adott esetben, a trónörökös házasságában történtek nem lesznek-e visszahatással a trónörökösnek, mint férjnek katonai állására.

Minden katonatisztól megkövetelik, hogy sérült férji becsületének megrontóját párbajra hívja és a becsületbíróóság ítéletét kérje ki. De mindez olyan tisztnél, aki német uralkodó család tagja, nem lehetséges.

Genfből táviratozzák: *Wölfling* Lipót Mantreuxbe költözése óta nem látogatta meg nővérét, mert ez *utálja Adamovics Vilánt* és nem akar vele együtt lenni.

„A természet törvénye.”

Drezdából jelentik: *József Ferdinánd* főherceg genfi látogatása alkalmával nővérét min-

den áron arra akarta birni, hogy Giront elhagyja. Megígérte neki, hogy semmi bántódása nem lesz, ha Ausztriába visszatér.

A hercegnő a *Figaro* munkatársának ezeket jelentette ki:

— Számoltam új helyzetemmel, s a királynői koronáról érett megfontolás után mondtam le. Első kötelességem: a természet törvényének engedelmeskedni. Ez azt parancsolja, hogy ahhoz kösssem életemet, a kit szeretek. Ezért leszék Giron felesége. Giron dolgozni fog, én pedig alkalmazkodni fogok a körülményekhez.

A válópör.

Sachenal, a hercegnő ügyvédje kijelentette a *Temps* munkatársának, hogy a válópör lefolyása előreláthatóan nagyon bonyolódott lesz. A trónörökös csak az ágy és asztaltól való elváltást kéri, a trónörökösne pedig a házasság teljes fölbontásához ragaszkodik.

Ugyancsak a *Temps* munkatársa előtt *Giron* kijelentette, hogy özönével kapják az üdvözlő leveleket, és az ajánlatokat, a melyekben pénzt is kínálnak. Egy lipcsei színigazgató havi négyszáz márka fizetést ajánlott Gironnak, ha az ő színpadán minden este csak egy percre is mutatkozik.

Drezdából jelentik: A *Drezdai Journal* mai száma azt a hirt hozza, hogy a genfi német konzult felhatalmazták arra, hogy a trónörökösnek kézbesítse a váltókeresetét.

Giron féltve őrzi a hercegnőt. Ugy látszik fél, hogy a hercegnő megbánja tettet s esetleg titokban megszökhetnék.

SPORT.

A csálai vadászatok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 5.

A csálai erdőben harmadnapja folynak a miniszteri vadászatok, amelyet a földmivélségi miniszterium erdészeti szakosztálya rendez.

A vadászaton részt vesznek a meghívottak közül: *Fábián László*, *Bohus Lajos* báró, *Szentkereszthy György* báró, *Erlhöffer* miniszteri tanácsos, *Leviczky* erdőtanácsos, *Fábián Lajos* táblai bíró, dr. *Szombathy György* orsz. képviselő, *Rohics Dezső* erdőfelügyelő, *Hammersberg* al-erdőfelügyelő és vadászati felügyelő, *Krenner Vilmos* államvasuti felügyelő, *Péczeley Elek* főszolgabíró, *Bécsy Dezső* főerdész, *Varga Zsigmond* a csálai szőlő telep intézője, *Szalay Károly*, *Millig József*, *Simon Jenő*, *Török Sándor*, erdészeti szakiskolai igazgató, *Molcsányi Terényi* és *Sugár* főerdészek, *Probst Mihály*, *Jausch Oszkár* szőlő- és borászati felügyelő, *Gallubich Gyula*, *Röhrich* erdő-readező, stb.

Tegnap és ma a csálai erdőben folyt a vadászat a következő eredmény mellett: első nap terítékre került 100 nyul, 3 róka, második napon 144 nyul és 8 róka. Holnap a csálai szőlőtelepen folytatják a vadászatot, melynek vezetője: *Hammersberg* vadászati felügyelő.

A csálai erdőben két vadorzót találtak a vadászok, ezeket átadták a főerdészi hivatalnak.

+ Vadászat. Gróf *Zselénszki Róbert* ötvenesi vadászterületén három napig tartó vadászat volt, amely szombaton vette kezdetét. Résztvettek a vadászaton: *Urbán Iván* főispán, *Fábián László*, br. *Nopcsa Elek* és fia, *Fábián Lajos*, dr. *Csernovits Diodor*, *Urbán Péter*, *Almay Olivér*, dr. *Takácsy Sándor*, br. *Bohus Lajos*, gróf *Bréda Viktor*, *Purgly László*, *Blaskovits Erneszt*, br. *Bánhidny Antal*, *Manassy György*, *Sármezey Árpád*, *Pirett Lajos*, *Biró Albert*, *Vásárhelyi Géza*, *Szalay Károly* és *Valerián József*.

Két képviselő halála.

(A t. Ház gyászja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 5.

A magyar képviselőháznak kettős gyászja van, elhunyt *Major Ferencz* dr. a néppárt agilis tagja és *Dégen Gusztáv* a nagymarosi kerület szabadelvű párti képviselője.

Major Ferencz dr. Székesfejérvár város tisztifőorvosa volt. Hét év előtt került a parlamentbe; a legutóbbi általános választások alkalmával kibukott, de pótválasztás után ismét bekerült a Házba. Főképp a közegészségügyi vitáknál szolgált föl nagy szakértelemmel, tudással.

Halálát vérmérgezés okozta. Mikor *Kéty dr.* tanár ezt konstataálta, a beteget saját kérelmére a klinika külön kórtermébe vitték s ott gyógykezelték. Szilveszter este a beteg állapota javult. A tüdőgyulladás, a mely előbb a bajt komplikálta, szünetelt. Tegnap azonban a baj újra fellépett és *Kéty* tanár minden reményt feladott. Ma reggel bekövetkezett az agónia és este fél hétkor *Major Ferencz meghalt*.

A vérmérgezés eredetét megállapítani nem lehetett.

Dégen Gusztáv mint jogakadémiai tanár kezdte karrierjét, 1869-ben a pozsonyi jogakadémia rendes tanára lett; ez időben jelentek meg munkái: „A magyar váltójog” és a „Magyar váltóeljárás”, valamint „A váltótörténelem a legrégebb időtől a jelenkorig”. E mellett Pozsony társadalmi és gazdasági életében is jelentékeny szerepet játszott. 1879-ben a tan- és közügyek terén szerzett érdemeinek elismerésül a király a magyar nemesség adományozásával tüntette ki, 1881-ben pedig cs. és kir. asztalnok lett. 1884—1895-ig a nagymartoni kerületet képviselte szabadelvű programmal. 1896-ban kisebbségben maradt a néppárti *Asbóth János*-sal szemben, de ennek 1901-ben történt lemondása után az időközi választások alkalmával újra megválasztották. Az 1901-iki általános választások alkalmával pótválasztás után nyerte a többséget a néppárt jelöltjével szemben.

Halála váratlanul következett be és a politikai körökben őszinte részvétet keltett.

A kultusz-tárca a pénzügyi-bizottságban.

(A nagyváradi püspöki szék és a katolikus autonómia.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 5.

Az idén bizony nem igen jutott ki hivatalos vakáció a képviselőknek. Ukuk is volna panasza, ha panasz helyett egyszerűbben nem úgy segítenének a bajukon, hogy közönségesen nem jelennek meg az üléseken. Így aztán nem fáj senkinek, hogy a karácsony előtt való napon is ülészik még a Ház, hogy Szilveszter napjára is ülést hív egybe az elnök és hogy alig vonulnak el a három királyok, megint ülésezni kell. Sőt a három királyokat megelőzve már mára bizottsági ülés volt hirdetve. A szorgalmas pénzügyi bizottság ülésezett. Dél előtt tizenegy óra tájt kezdődött az ülés az ország-ház delegációs termében. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium költségvetése az ülés tárgya. A tanácskozás lefolyásáról az alábbi távirati tudósítás szól:

A képviselőház pénzügyi-bizottsága ma ülést tartott, melyen a közoktatásügyi költségvetést tárgyalták. *Szederkényi Nándor*, *Kossuth Ferenc*, *Hegedüs Loránt* és *Miklós Ödön* felszólalásai után érdekes kérdést vetett fel *Barabás Béla* dr., aki a nagyváradi görög-katolikus püspöki szék betöltését sürgette. Elmondta, hogy különféle törvénytelenégekről hallott a püspöki

gyakorlatára vonatkozólag és sem egyházi, sem állami szempontból nem tartja helyes eljárásnak, hogy ennyi ideig huzódják a püspöki szék betöltése.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter válaszul az elhangzott felszólalásokra, hosszabb beszédet mondott az állami iskolákról. *Szederkényi Nándor* kérdésére kijelenti, hogy a katolikus autonómia ügyének rendezésével teljesen elkészült, s ebből a dologból titkot nem csinál. Azt már most kijelenti, hogy a fennálló sarkalatos törvények változtatása nélkül kell az autonómiát létesíteni. *Barabás Bélának* a nagyváradi püspöki szék betöltésére vonatkozólag azt válaszolja, hogy az eljárás, ami a püspökség betöltését eddig akadályozta, nemsokára véget ér s ezután intézkedni fog.

A vita folytatását ezután január hó 9-ig elhalasztották.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A radnai kaszinó közgyűlése. A radnai kaszinó választmánya e hó 4-én tartott ülésén évi rendes közgyűlésének megtartását január hó 17-re tűzte s az évi számadások megvizsgálására *Jabkovszky Mihály*, *Popovics Péter* és *Szolgovics Ferenc* tagokat küldte ki. A közgyűlés tárgysorozata lesz a tisztújítás, a múlt évi események és pénztári álladék letárgyalása.

A belügyminiszter és az aradi Kossuth-szobor.

(A város adományának törlesztése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 5.

Aradváros törvényhatósága szeptember havi közgyűlésén egyhangú határozatban kimondta, hogy az Aradon felállítandó Kossuth-szobor költségeihez harmincezer koronával hozzájárul. Ez a határozat méltó volt Aradváros törvényhatóságához s általános megaláztatást keltett az egész városban. Hogy azonban ez a harmincezer korona elviselhetlen kiadásként ne egyszerre terhelje meg a város pénztárát, azt is elhatározta a közgyűlés, hogy az adományt tíz év alatt 3000 koronás részletekben törleszti le, miután a szobor felállítására rövid időn belül ugy sincs kilátás.

Ezt a közgyűlési határozatot jóváhagyás végett fel kellett terjeszteni a belügyminiszterhez, akinek nevében *Gulner Gyula* államtitkártól ma megérkezett a részben jóváhagyó kormányhatósági határozat. A miniszter ugyanis helybenhagyja a határozatnak azt a részét, hogy a hozzájárulási összeg harmincezer korona legyen, nem engedi meg azonban azt, hogy a város tíz év alatt és háromezer koronás évi részletekben törlesztsze le az adományát.

A miniszter ugyanis úgy találja, hogy a város pótdójának három százalékkal való fel-emelését ez az évi három ezer korona tette elkerülhetetlenné. Bár a miniszter csupa jóakarrattal igyekszik e város polgárait a pótdó-emelésétől megmenteni, mégis tévedésben van. Mert tény ugyan, hogy a pótdót 61 % ra fő kellett emelni, de nem tény az, hogy a város pótdója lejjebb száll, ha ez a kiadása megszűnik. Az ez évi pótdó ugyanis a hatvanegyszázaléknál egynehány tizeddel magasabb és hogyha a Kossuth-szobor törlesztési összege háromezer koronánál kevesebb lesz, akkor fog csak tulajdonképpen 61 percentre leszállni a pótdó, vagy legjobb esetben is hatvan százaléknál magasabb lesz. Arról tehát szó sincs, hogy a miniszter határozata szerint ismét 58 % ra szálljon le a pótdó.

A belügyminiszter ugyanis azt a módosítást teszi a közgyűlés határozatán, hogy a vá-

ros adománya ne tíz év alatt háromezer koronás részletekkel törlesztessék, hanem *harminc év alatt ezer koronás részletekkel*. Azt mondja döntésében a miniszter, hogy a közgyűlési határozat ama részét, mely a harmincezer koronás adományt tíz évi 3000 koronás részletekben a házi pénztár költségelirányzata terhére fedezi, jóváhagyhatónak nem találta, mert az 1903. évi költségelirányzatból megállapította a miniszter azt, hogy a hozzájárulási összeg ilyen fedezése *csakis a pótdó felemelése által volt eszélhető*, már pedig tekintve azt, hogy a folyó kiadások fedezése céljából a pótdó három százalékal emeltetett, a további felemeléshez a város pénzügyi viszonyaira való tekintettel hozzá nem járulhat.

Arról is meggyőződést szerzett a miniszter, hogy a jövő évi költségelirányzatoknak csak 1000 koronával való megterhelése esetén a pótdó felemelése elkerülhető lenne, ennél fogva a határozatnak ezt a részét odamódosítja, hogy a 30.000 koronás adomány háromezer korona helyett évenként csak egyezer koronával törlesztessék.

A miniszter meggyőződése azonban, mint említettük téves, mert az ezer koronával való törlesztés, éppen nem fogja eredményezni a pótdó visszaállítását.

Vadászat és politika.

(A főispáni ebéd és a csálai vadászat.)

Arad, január 5.

A földmivelésügyi minisztérium minden évben vadászatot szokott rendezni a csálai erdőben, amely tudvalevőleg kincstári tulajdon, s ennél fogva ott a miniszteri vadászatok kedvéért a puskaropogtatás egész évben tilos. Az idén a hó 4. 5. és 6-ik napjaira vannak kitűzve ezek a vadászatok s első napjuk tegnap, vasárnap, kezdetét is vette. Hogy odakint az öreg Csálában az első és második napon hány nyulat vagy őzet terített le az előkelő vadász-társaság, annál érdekesebb dolog kinálkozik a megjegyzésre azok előtt, akik a napi eseményeket figyelemmel kísérik.

Ezek ugyanis észrevehetik, hogy a főispán újévi ebédje, amelyet január 4-én tartottak meg, összeesett a miniszteri vadászatok napjával. Urbán Iván főispán tehát az idén nem vett részt a vadászatban, s így elmaradt onnan a főispán vadásztársasága is. Ez a két esemény, a miniszteri vadászat és a főispáni ebéd, nem véletlenül esett egyazon napra, érdekes háttérre és pikáns íze van ennek a találkozásnak.

Az eddigi gyakorlat szerint a vadászatokra szóló meghívókat a minisztérium bocsátotta ki. az Aradról meghívandó vendégek kivételével. Ezek számára rendszerint a főispánnak bocsátottak rendelkezésre a szükséghez képest nyolctíz meghívót. Az idén a minisztériumban változtattak ezen a szokáson: az összes meghívókat, tehát az aradi vadászoknak szólót is, a minisztériumból küldték szét s a főispán maga is csak a saját személyére kapott meghívást. Így aztán vasárnapra esett az újévi ebéd.

A csálai vadászatokra a földmivelésügyi minisztérium a következőket hívta meg:

Báró Fejérváry Géza, Gajary Odón, Gromon Dezső, Egerváry Gyula, Kazy József, gróf Kornis Károly, König Egon, Ludvig Gyula, Percel Dezső, Plósz Sándor, Rakovszky György, Rakovszky István, Rochlitz Dezső, Róth Sámuel, báró Szentkereszty György, báró Szentkereszty István, Tormay Béla, Török Sándor, báró Vecsey István, Wlassics Gyula, Vörösmaty Béla, Bernáth Géza, Aradról: báró Bohus István, báró Bohus Lajos, báró Bohus Zsigmond, dr. Dálnoki Nagy Lajos, Fábian Lajos, Fábian László, Institoris Kálmán, Krenner Vilmos, Kugler István, Márk Károly, Millig József, Pécely Elek,

Probszt Mihály, Shhób Sándor, Simon Jenő, id. Szalay Károly, Ifj. Szalay Károly, Urbán Iván, Urbán Péter, Vásárhelyi Béla, továbbá: Jausz Sándor, Juhász Bálint, Ságby Kálmán, báró Bánhidy Antal, Salac Gyula, báró Solymossy Lajos, Szombathy György, Vancsó Gyula, Vásárhelyi László, Wittmann János, gróf Zselenski Róbert, dr. Csernovits Diodor, Kosinszky Viktor, Ehrenhöfer Aladár, Levitzky Albert, Saavossy Kapeller Ferenc és Sélley Sándor, végül a lippai és aradi erdőhivatalok tisztai személyzete.

Erdekes lenne megtudni, hogy a kudarc, a melylyel az idei vadászatokra szóló meghívás járt, miképpen érintette Darányi Ignác földmivelésügyi minisztert, és hogy eszébe jutott-e a mellőzés folytán a konzekvenciákat levonni...

Aradi Közlöny.

Január elsejével új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlönyre.

Ugy érezzük, hogy hangzatos előfizetési felhívásra nincs szükségünk. A vidék legnagyobb, legértelmesebb napilapját adjuk az olvasó kezébe, mert célunk az, hogy kimerítő gazdag hirtanyaggal, lapunk szellemi részének előkelő színvonalával, fölüllegessé tegyük a vidéken a fővárosi lapokat.

Az Aradi Közlöny, függetlenségének teljes tudatában, a törhetlen, tiszta szabadelvűség, a nyílt szókimondás és a demokrácia fegyverével fog harcolni a jövőben is az igazságért és a közjóért.

Zászlónkon ez a jelszó áll: Mindent a közönség érdekében!

Az ARADI KÖZLÖNY előfizetési ára:

HELYBEN		VIDÉKEN	
házhöz hordva:		postán küldve:	
Egy évre	24.—	Egy évre	28.—
Fél évre	12.—	Fél évre	14.—
Negyed évre	6.—	Negyed évre	7.—
Egy óra	2.—	Egy óra	2.40

Kis Kohnt a népnek!

— Levelek a színházi irodából. —

Arad, január 5.

A színházi iroda ma a következő kommunikét adta ki:

Holnap, kedden a rendkívül mulattató *Kis Kohn* című bohózat kerül ismét előadásra különösen a vidéki közönség kíváncsára, mely több ízben levélileg fordult Zilahy igazgatóhoz, hogy legközelebbi délutáni előadásra tűzessék ki a bohókás darab, melyben *Sarkadi* és *Füredi* teljesen új kuplékat fognak énekelni.

Egy kis utánajárással sikerült ezeket a leveleket megszerezni, a melyek közül a következőket adjuk:

Maga Zilahi!

Maga egész jó direktor volna, ha olyan szerencsétlenül nem válogatná össze a műsorát. Halom, legközelebb valami *Shakespeare* nevű fiatal angol író drámáját akarja előadni; mások meg, azt mondják, abba akarják beugratni, hogy egy helyi szerzőnek, *Csiky* Gergelynek szárnypróbálgatását vigye a deszkákra. (És ki az a *Beaumarchais* nevű dreyfusista, a kit most úgy puszszíroz.)

En adok magának — ingyen — egy jó tanácsot, amelyet maga úgy se tudna megfizetni. Adassa elő: a *Kis Kohnt* . . . Tudja, mit mondott Podmaniczky: a *Kis Kohnt* vagy jól kell adni, vagy rosszul, de adni kell. Hát adja!

Csicséri műbarát.

II.

Direktor ur édes!

Mért nem adja ön elő a *Kis Kohnt*? Mért ne adná ön elő a *Kis Kohnt*? Nu, hát nem adja ön elő a *Kis Kohnt*? Adja ön elő a *Kis Kohnt*?

Soborsini felekezetenlküli.

III.

Direktor ur?

Egy darab van, a melyben a kiterjedt és nagyszámú *Kohn*-nemzettség szóhoz jut, — és

maga ezt is irigylitőlünk? Ha nem adja hamar elő a *Kis Kohnt*, mindjárt azt hisszük, hogy *Zichy* János gróf vesztegette meg.

Körösparti kis Kohnt.

IV.

Igazgató!

Mire vár még! Azt akarja, hogy vidékünk intelligenciájának leküzdhetetlen vágya fékét se szítse, és a legyőzhetetlen indulat sas szárnyain Aradra rohanjunk, és végsőkéig csigázott fölháborodásunk üvöltő orkánná edződve, gigászi ökölrel döngesse meg a Nemzeti Színház kapuit, miközben irtózatossá dühünk rettenetes erejű hangban kitorve dörögjük az ön füleinek bő tölcserébe, hogy azon áthatva, jajszava megdermesse az ön rideg lelkét, mondván: *Ember, adod már a Kis Kohnt* ????

Guraszádai Titánok.

17

Uj háziipar Aradmegyében.

(Drágakő-csiszolás Menyháza vidékén.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 5.

Fölöttébb érdekes, praktikus terv megvalósításával foglalkoznak az erre illetékes körök. A tervnek érdekességén kívül még az sürgeti a megvalósítását, hogy Aradmegye egy vidékén új háziipart teremtsen, azok között, akik előtt az év nagy részében eddig minden keresetforrás el van zárva.

A menyházai fürdő környékén nagyszámban található az olyan kövek, a melyek csiszolással *feldrágakövekké* dolgozhatók föl. Így például sok *ametisztet*, *onyaxot*, *macskaszemet* stb. találtak, amelyek a csiszolás után igen alkalmasak arra, hogy belőlük különféle disztárgyakat, sőt ókszerket készítsenek. A csiszolásukhoz pedig nem kell se nagy előgyakorlat, se pedig különös készülék. A csehországi és német fürdők környékén a nép nagy mennyiségben készíti az ilyeneket s a fürdőket látogató magyar közönség pedig megveszi és hazahozza az ilyen *Andeken*-eket, vagy a *Gruss Aus* . . . föliratu tárgyakat.

Miután az ilyenekhez az anyag nálunk is megvan, igen helyes gondolat volt, hogy e disztárgyak, fél-drágakövek készítését, mint háziipart *Aradmegyében meghonosítsák*. Hogy ez megvalósítható legyen, a kezdeményezésen kívül kettő szükséges: az egyik, hogy az állam támogatása útján a szükséges gépek és eszközök beszereztesse; a másik, hogy vállalat alakuljon, amely a nép által gyártott disztárgyakat forgalomba hozza és értékesítse. A disztárgyak egy része a menyházai fürdő közönségében is jó fogyasztókra lelne, a többi részét Aradon és az egész országban értékesítenék.

A miut értesülünk, a terv érdekében, annak kezdeményezője, *Stengl* Andor ker. iparfelügyelő dolgozik nagy buzgalommal. A tervről immár tudomása van a kereskedelmi minisztérium iparfejlesztési osztályának, a melynek vezetője azt nagy rokonszenvvel fogadta, s az állam hozzájárulását is *kilátásba helyezte*. A vállalkozás biztosítása érdekében is történtek már lépések, a melyek valószínűleg eredményhez fognak vezetni.

Kétségtelen, hogy a nagyszabású tervnek, mint minden új dolognak, még sok nehézségekkel kell megküzdenie, és ép azért helyén való volna, ha az akadályok elhárítása érdekében az összes illetékes tényezők közreműködésének.

A csiszolásra alkalmas kövekből a minták már össze vannak gyűjtve. Ezekből kevés kézi ügyességgel igen szép ing- és kézelőgombokat, levélnehezékeket, nippeteket és egyéb disztárgyakat lehetne készíteni, a melyeknek kelen-dősége volna a közönség között.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Délután: Kis Kohn, bohózat. Este: Niobe, operette. (Páratlan bérlet.)
Szerda: Lengyel zsidó, dráma. Ujházi Ede vendégfelléptével. (Páros bérlet.)
Csütörtök: A zalameai bíró, dráma. Ujházi Ede vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Vasgyáros, dráma. Török Irma vendégfelléptével. (Páros bérlet.)
Szombat: Komédiások, vígjáték. Török Irma vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)

Kordy hangversenye.

— Január 4. —

A mostani hangversenyek a virtuozitás és a technika jegyében tartatnak. Némileg jogosan is, mert hiszen a modern ember idegzete nincs szelidebb élvezetekre berendezve. Pedig örök időkre az marad az igazi művészet, amely első sorban jobban mondva egy csapásra a szívünket hódítja meg, csak ezután csalja ki csodálkozásunkat. Ennek az igazi művészetnek, ennek a komoly művészetnek hívei őszinte örömet találtak Kordy Dezső vasárnapi gordonkahangversenyén és oly műélvezetet, minőben Burmester első hangversenye óta nem volt részük.

Kordy igazi művész. Szívből ered minden hangja és szívhez is szól. Egyszerű, nemes de hatalmas fegyverrel győzi le hallgatóját — az igaz érzéssel. Nem keresi a hatást, de hatást kelt gyönyörű előadásával, melyben csak úgy lüktet az ifju erő és lángol egy ideális fiatal szív tüze. Kordy első sorban az előadás művésze. Kantilénjében és tónusában annyi melegség, annyi finom vonás és oly gazdag érzés van, hogy minden hallgatóját ellenállhatatlanul magával ragadja. Ilyenkor minden egyes taktusa, minden egyes hangja telve van kifejezéssel, érzellemmel, élettellel. A Kerbent-féle suit ósdiás című Andanteja és Kaczér Serenáda, a saját szerzeményű igen ügyes, lendületes Chant d'E-je leginkább a ráadásul adott Rubinstein Romance és égül a Chopin Nocturne gyönyörű előadásánál jobban mondva elénkelesénél a melyekkel mind igazi nagy hatást ért el, diadalt ült a nemes művészet.

A midőn igazán irunk az ő művészi, érzéstelt előadásáról, legkevésbé sem akarom kisebbiteni azt az elismerést, a melyet technikájával vívott ki magának. Az ideális irányú törekvés mellett, mely őt a tiszta művészet nemes céljai felé vonza, csak modern művész Kordy, ki a technika mesterfogásának is ura és parancsolója. Abszolút tisztasága, nyugodt biztossága, elegáns, könnyed vonóvívése, nagy és alapos tudása és iskolázottsága előtt nem léteznek nehézségek — ezt megmutatta Popper magyar rapszodiájával, a Hubert suite-jével és Drunker „La fileuse” című darabjával.

Kordy egészen fiatal ember. Szimpatikus szerény megjelenésével mindjárt híveket szerez magának. A közönség rokonszenvét gyorsan szerzi meg és mindvégig megtartja, mert nem pózol s mert meglátszik rajta, hogy belemélyed darabjába s annak minden fázisát átérzi. Gyönyörű hangú régi handolfi cellója van, melynek csak a második kvintje tetszik egy kicsit tompának.

Igen jó hatást keltett Roemer Karola éneke is. Gyönyörű csengésű finom szopránja van, melynek fejregisztere pompásan van kiképezve. Legjobban tetszettek: Pergolese egyik dala, az első szám, mellyel a közönséget mindjárt meghódította, továbbá Cherubin áriája Figaró lakodalmából, Mozarttól Goldmark híres dala a „Herzeleid”. Mihalovics és Hubay széles, nehézkes mozgású dalai nem valók az ő finom, üres csengésű hangjához. A 17 és 18 században olasz mesterek dalai között találhat Roemer Karola olyanokat, melyek teljesen megfelelnek az ő finomságok előadására termett hangjának, tudásának és művészi egyéniségének.

Hogy mily pompás és élvezetes volt a zongorakiséret, azt nem kell mondanunk, hiszen Diemel Oszkár látta el azt, az aradi színház volt karmesterének kiváló zongoraművészete ismeretes a közönség előtt.

Hogy a terem nem telt meg egészen, az bizony nem a legszebb, miután Kordy aradi

fiu, kire — alapos a remény — majd egyszer még büszke lesz Arad.

* **A hét vendégei.** Ujházi és Török Irma e heti vendégfellépései iránt a közönség már most rendkívüli érdeklődést tanúsít. A színházi pénztár ezuton is tudatja hogy ezen előadásra szóló jegyek már a holnapi napon előjegyezhetők.

* **Az aradi színház nyári állomása.** A makói szinpartoló egyesület ülést tartott, melyen Zilahy Gyula és Pesti Ihsz Lajos szinigazgatóknak a színház elnyerésére vonatkozó ajánlatával foglalkozott. A szinpartoló egyesület elhatározta, hogy mielőtt az ajánlatok sorsa felett döntene, Aradvárosához átiratot intéz a kérdéssel összefüggő ügyekben. Egy makói lap a következőket írja Zilahyról:

Ismerve Zilahy Gyula és neje Singhoffer Vilma országos híru tehetségeit, azt hisszük, a szinpartoló egyesület minden lehető el fog követni, hogy közönségünket az ő nagy művészetük élvezéséhez juttassa. És amidőn ezt tisztán kijelentjük, nyugodtak vagyunk, hogy személyes rokonszenvvel senki sem vádolhat bennünket, mert különösen szinkörünk megnyitásának első évében arra kell törekednünk, hogy a lehető legjobb társulatot nyerjük meg. A szegedi társulat igazgatója, úgy értesülünk, nem is reflektél a mi szinkörünkre, mert Szeged és Vársárhely teljesen leköti. Így tehát a döntés nem lesz nehéz.

Két művész pöre.

(A gyermek miatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 5.

Az aradi közönségnek ismerőse a két színész, akiknek pöréről hirt veszünk. A nevét csupán az egyiknek árulja el a diszkrét hírforrás, de a néhány év előtt való viszonyokkal ismerős emberek egyes jelekből, a másikét is kitalálhatják.

A két színész között becsületsértési pör van folyamatban. A pör oka egy gyermek, egy édes apróság, akit édesanyja, a művész elhanyagolt. Talán le is vette róla egészen a kezét. Nem gondol a nevelésével, nem törődik a jövőjével, teljesen sorsának engedte át az alig tíz éves kis fiúcskát, aki, sajnos, nem ismeri a papáját, hogy hozzáfordulna segítségért szegényke.

Néhány év előtt a felvidéken ünnepelték a művésznőt, kiről szó vagyon. Azóta a magyar szinpadok egyik első drámai szendéjévé nőtte ki magát, s most a budapesti Magyar Színházban aratja a sikereket, ha a repertoár szóhoz engedi. A bájos és fess művésznőnek Szegeden jár iskolába a kilenc éves fiúcskája. Édes, eszes csöppség, első eminens az elemi iskola negyedik osztályában. A kicsike azonban igen szomorú helyzetbe jutott anyukája szivtelensége miatt. Alig van testi ruhácskája, a kegyetlen decemberi hidegben egy szál nyári kabátban didergelt, meg a tandíját sem fizette senki s ezért már az iskolából is kifelé fordult a rudja az árva publikának.

A kis színész-gyermek sorsa mélyen meghatotta a szegedi színház primadonnáját Székely Irént, aki irgalmas szívvvel akart gondoskodni kollegája gyermekéről s ezért felruházta, minden jóval ellátta a nebulót, sőt az iskolában is rendbe hozta a dolgait, nehogy a tanulásban megakadjon. A primadonna ismerte a művésznép érzékenységét, attól tartott, hogy az anya nem veszi jónéven a közbelépését, s ennél fogva titkolta jócselekedetét. Levelet irt fővárosi kollegájának, akivel közölte az okot, mely a gyermek megmentésére ösztönözte s kérte, engedje meg, hogy a csöppség neveléséről, míg elemi iskoláit végzi, gondoskodhasson, mert különös boldogsága telik ebben.

A jeles fővárosi művész pedig nem késett a köszönettel. Nyomban levelet irt Székely Irénnek, s ebben a levélben a legkiméletlenebb sértésekkel illetve a primadonnát, akinek protektorságát oly módon utasította vissza, hogy Székely Irén most becsületsértési pört indított a művész ellen a szegedi járásbírósnál. Színész körökben amily szimpatiaival fogadták a diva irgalmas tettét, oly mértékben ítélték el az anya meg nem magyarázható eljárását.

TANÜGY.

(—) **Az aradi iskolák államsegélyei.** Aradváros iskolaszéke hosszú idők óta minden évben kéri a közoktatásügyi minisztertől az aradi községi iskoláknak juttatott államsegély fel-emelését, s — hozzá tehetjük — minden évben eredménytelenül kéri. Tavaly azon a címen tagadta meg a miniszter a kérelem teljesítését, hogy a költségelőirányzatát akkor már összeállította volt s a kért többletet bele nem illesztheti. Az idén annál korábban elment a kérelem s erre a miniszter azt válaszolta, hogy a szubvenciót legnagyobb sajnálatára ez idén sem emelheti fel, mert az ezen címen rendelkezésére álló költségvetési összeg teljesen ki van merítve.

Affér a tárgyaló teremben.

(Összefoglaló beszámoló.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 5.

Az aradi törvényszéken ma olyan főtárgyalás folyt le, aminőt az új igazságügyi palota falai még nem hallottak. Nem maga a tárgyalásra kitűzött ügy volt érdekes, hanem a tárgyalás folyamán felmerült epizód, mely méltó lett volna arra, hogy a törvényszéki humoristák tollukra vegyék.

A történet szereplője két védő: egyik ügyvéd, a másik ügyvédjelölt, kik előbb kacagató, majd pedig komoly színjátékot rögtönöztek a tárgyaló teremben.

Kisebb érdekű, könnyű természetű ügy került tárgyalásra, s a törvényszék szükségesnek látta, hogy a vádlottak részére védőket rendeljen ki. Előzőleg nem intézkedtek, s hogy a tárgyalást ne kelljen elhalasztani, hamarosan védőügyvédet akartak keríteni. Mindenfelé kutattak a törvényszéki épületben ügyvéd után, míg végre a pertárban felfedezték W. M. ügyvédet és M. D. ügyvédjelöltet, akik hajlandóak voltak „beugrani” s a védelmet elvállalni.

Ott kezdődött az említett érdekes jelenet, mikor W. M. védőbeszédébe fogott. Miért, miért nem, azt nem kutatjuk, de megtörtént, hogy a beszéd folyamán a hallgatóság nevetni kezdett. A többiekkel együtt nevetett M. D. ügyvédjelölt is, aki védőtársa mellett ült.

Mindenképen ezen igyekezett M. D., hogy nevetését elrejtse, de ez nem sikerült neki, s észrevette a dolgot W. M. ügyvéd is, aki erre nagy haragra lobbant. Dühösön odafordult az ügyvédjelölthöz és rászólt:

— Kikérem magamnak az ilyen eljárást, az ilyen viselkedést — mondta, s erősen sértő kifejezésekkel aposztrofálta a nevető ügyvédjelöltet.

Az ügyvéd kifakadása egyre hevesebb lett, s ezzel kellemetlenebb a helyzet, míg közbe nem szólt Földes János, a tárgyalás elnöke.

— Az ügyvéd urat rendre utasítom — mondta — mert beleavatkozott az én hatáskörömbe.

Ezután megjegyezte az elnök, hogy rendre utasította volna M. D.-ét, ha erre szükség lett volna. A beszéd nemcsak benne keltett mosolyt, hanem a többiekben is.

Még folyt egy ideig a kellemetlen eset fölött a szóbeszéd, azután az ügy véget ért a

törvényszék előtt. A dolognak azonban folytatása van a *lovagias téren*. Az ügyvédjelölt S. J. dr. és R. F. dr. ügyvédek mint segédeit küldte az ügyvédhez, hogy elégtételeit kérjenek tőle a tárgyaló teremben elhangzott sértésekért.

HIREK.

A farsang beköszöntője.

Arad, január 5.

Vizkereszt napja az egyházi szertartástan szerint komoly, vallásos ihlettel teljes ünnep, melyen a napkeleti bölcsek imádó hódolattal járulának egykoron az isteni gyermek elé. A modern felfogás azonban nem annyira a háromkirályokat látja a hoinapi napon, hanem egy sokkal vidámabb valakit, aki nem áhitatot kelte, hanem bolondul vidám, s a maga bolondságát átoltja az emberek vérebe is. A nem egészen normális uri ember: Karnevál, a ragály pedig, melyet az emberek között terjeszt: a farsangi mámor, mely ime a hoinapi nappal megkezdődött.

Vizkereszt napján tartja prologusát Karnevál, s ezuttal *negyvenkilenc napra ad* programot, mert a farsang ennyi ideig, azaz február 24-ig tart.

Ez a program az idén nincsen annyira készen, mint más években, mert Karnevál nem tudja, milyen mulatságokat hoz a farsang. A nagy bálak ideje ugyanis ugyiszólván lejárt. Kevés olyan bál rendeznek az idén, melyre nagyobb előkészületeket kellene tenni. A legtöbb multság kisebb méretű lesz, s a nagy bálak korszakát ugyiszólván teljesen felváltja a piknik és házibál korszak, mely a revans- és kontra-bálak közbejöttével több multságot ígér a feszes és etikettel terhelt elit-bálaknál.

Egyszóval, ha Karnevál ur nem is tudja programbeszédében megmondani, milyen multságok vannak készülöben, annyit előre is ígérhet, hogy bár piknik vagy morzsabál formájában is, de jókedv lesz, ha mindjárt oly szomorúak is a sokat emlegetett gazdasági viszonyok, s ha még oly rosszul sült is el a kiögyezés Ausztriával.

— **O-hitűek karácsonya.** Szerdán lesz a görög-orsz naptár szerint első napja az ó-hitűek karácsonyának. Görög katolikus, görög-keleti román és szerb vallásu polgártársaink az idén tizenegy nappal később ünneplik a Jézus születésének napját. A három napos karácsonyi ünnep minden délelőttjén és délutánján fényes istentiszteleteket tartanak a három aradi görög templomban.

— **Üzv. Weitzer Jánosné köszönete.** Aradváros törvényhatóságához ma meleg, hálás hangon írt levél érkezett a *Haller-schloss*-ból Weitzer János özvegyétől. A levélben köszönetét fejezi ki az özvegy azért a lelkiismeret szerint való hálás és nemes viselkedésért, amelyet Aradváros közönsége tanusított Weitzer János és az ő emléke iránt. A köszönő levelet a január 14-iki városi közgyűlésen mutatják be a törvényhatóságának.

— **Az aradi színház segítése.** A színügyi bizottság kezdeményezésére tudvalevőleg mozgalom indult meg a törvényhatóság tagjai között az aradi színház segítése érdekében. A mozgalom élén *Urbán Iván* főispán áll, aki holnap délelőtt tizenegy órára *bizalmas értekezletet* hívott össze a városháza dísztermébe. Az értekezleten arról fognak tárgyalni, hogy a nyári színház bérének fizetése alól milyen körülmények között volna felmenthető a színházigazgató.

— **Politika a halálos ágyon.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Különös hírrel jelentkezett ma kihallgatásra a miniszterelnöknél *Kaas Ivor*

báró, az ismert publicista és a néppártnak több ízben elbukott képviselőjelöltje. Elmondta neki, hogy mikor nagybátyja, *Ivánka Zsigmond*, a hontmegyei ellenzék vezére, utolsó óráit élte, közvetlenül halála előtt megbizta Kaast, mondaná meg Széllnek: azt izeni az öreg *Ivánka*, hogy életében csak Széllben és Apponyi Albertben volt legtöbb bizodalma és Széll Kálmánt tartotta mindig legalkalmasabbnak az ország kormányzására. Ezt közölte Kaas ma a miniszterelnökkel.

— **Az aradi csendőrszárny átadása.** Az aradi csendőrszárnyat *Göttmann Bódog* csendőrnagy jelenlétében ma adták át az új csendőrszárnyparancsnoknak. Az átadás két napig tartott s ma délbén fejeződött be.

— **Ingyen kenyér.** Örömrökre esik tapasztalni, hogy az ingyen kenyér-alap gyűjtése állandó érdeklődést tud ébren tartani és hogy az e célra szánt adományok egy napról se maradnak el. *Hamsea Agoston* arkimandrita, a hódos-bodrogi kolostor főnöke tiz koronát küldött be hozzánk. Hasonló összegű adománnyal gyarapították az alapot: *Lukácsy Lajos* ügyvéd, és *Prohászka László dr.* eleki járásorvos.

Az *Aradi Közlöny* gyűjtésének mai álladéka a következő:

	korona
<i>Hamsea Agoston</i>	10—
<i>Lukácsy Lajos</i>	10—
<i>Prohászka László dr. (Elek)</i> ...	10—
Összesen:	30—
Legutóbbi kimutatásunk:	2689 08
Eddigi gyűjtésünk összege:	2719 08

— **Miniszterek József Agost főhercegnél.** A mióta *József Agost* főherceg a budapesti első honvéd huszárezred őrnagya, s állandó budapesti lakos lett, tisztelőztek nála *Széll Kálmán* miniszterelnök és *Fejérváry Géza* báró honvédelmi miniszter. A többi miniszterek s a főrendiház elnöke s alelnöke ma délután 5 órakor jelentek meg a főherceg budavári lakásán, hogy üdvözlőket átadják. A minisztereket a főherceg a kir. palotában berendezett lakosztálya nagytermében fogadta.

— **Az új országház hibái.** Az állandó országházban, mint fővárosi tudósítónk írja, még mindig fedeznek fel újabb és újabb hibákat, a melyek újabb renoválásokat és így újabb költségeket is igényelnek. Így a mostani karácsonyi szünet alatt is egyre működtek az iparosok, folyt, zakatolt a munka és visszhangot, ve:t a kalapácsok zaja. Az ülésterem bejáratánál új ajtókat és a földszinti lépcsőbejáratoknál új üvegkapukat állítottak fel. Ezekkel akarják a képviselőház terméből és mellék helyiségeiből, illetve a folyosókról a léghuzamot kiküszöbölni, a mi sikerült is. Csakhogy most oly nagy a hőség minden felé, hogy azt az ember ki nem bírja. Hogy mit csinálnak majd a szellőztetés érdekében, azt csak ezután fogják ki-sütni az építővezetőség tagjai.

— **A testőrség új kapitánya.** Bécsből táviratozzák: *Bechtolsheim* lovassági tábornok, a darabont-testőrség új kapitánya ma ünnepiesen letette az esküt a király kezébe. Az eskütélen *Liechtenstein* herceg főudvarmester, *Goluchowski* gróf köös külügyminiszter és *Abensperg Traun* gróf főkamaramester működött közre. Az eskütétel után az uralkodó kihallgatáson fogadta az új testőrkapitányt, a kit azután a lovagterembe vezettek, a hol a darabont-testőrség és a gyalogtestőr-század várta. *Liechtenstein* herceg főudvarmester bemutatta az új kapitányt és rövid beszédet mondott, a melyre *Bechtolsheim* válaszolt.

— **Az Arad-békési telefon.** Az a régi terv, hogy a szomszédos Arad és Békésmegye között távbeszélő-összeköttetés létesüljön, ismét megakadt. Aradváros törvényhatósága

elhatározta, hogy egy bizonyos összeggel hozzájárul az összeköttetés létesítéséhez, miután azonban a póstaigazgatóság túl magas díjat kér, Békésvármegye főispánja megkérdezte Aradot, hogy ilyen körülmények és árak mellett is hajlandó-e az összekötő költségekből ráeső részt viselni? A város tanácsa, mint értesülünk, csak az eredeti feltételek mellett és már meghatározott rész-összeggel hajlandó a telefon összeköttetés költségeihez járulni.

— **Előadás a mérnökegyesületben.** Az *Aradi mérnök és építész egyesület* e hó 10-én szombaton kezdi meg felolvasó estélyeit. A ciklust, a mely iránt nagy érdeklődés mutatkozik *Tóbiás Károly* a budapesti Ganz-gyár kitűnő tehetségű mérnöke nyitja meg, ki a gyár által tervezett olaszországi villamos vasutak építését berendezését és üzemét fogja ismertetni. A felolvasásnak, mely a jelzett napon este 6 órakor kezdődik, különös érdekességet kölcsönöz azon körülmény, hogy az építés minden fázisát vetített képekben mutatják be az előadás folyamán *Rozsnyay Kálmán* aradi gyógyszerész közreműködésével. A felolvasást a *Vas-vendéglő* külön helyiségében este 8 órakor társas vacsora követi.

— **Uj középiskolai igazgató.** *Laukó Albert* erzsébetvárosi állami főgimnáziumi tanárt, az aradi főreáliskolának éveken át volt jeles, irodalmi működéséről is ismeretes tanárt a király, jelenlegi állomáshelyén való meghagyás mellett, a VIII. fizetési osztály 2. fokozatába való sorozással, középiskolai igazgatóvá nevezte ki.

— **A Nessi-ügy.** A mint fővárosi tudósítónk táviratozza, a Nessi-féle ügyben szerdán délután hozza meg az ítéletét a büntető bíróság. A bíróság összejövételét megelőző tisztikari ebéden *József Agost* főherceg honvédőrnagy is részt vesz.

— **Lapán geologusok Debrecenben.** *Do-Ley* és *Thicketat* mandorinok *Török Fedor* titkárunk kíséretében, amint lapunknak táviratozzák, ma Debrecenbe érkeztek, hogy ott geologiai tanulmányokat végezzenek.

— **Az államosítás folytatása.** Erdekös kijelentést tett *Fábry Sándor dr.* Békésmegye alispánja az újév alkalmával előtte tisztelgő tisztikar előtt. *Fábry* tudvalevően tevékeny részt vett a belügyminiszteriumban azon reformok előkészítésén. A melyek első része a megyei pénztárak államosítása és a közigazgatás egyszerűsítése volt, a midőn a küldöttség szónoka, *Dr. Daimel Sándor* főjegyző ez érdemet kiemelte. *Fábry* kijelentette, hogy a vármegyei pénztárak államosítása a reformoknak csak első láncszeme, s rövid egymásutánban fognak következni: a *közegészségügy államosítása*, melynek előmunkálatain már nagy serénységgel dolgoznak, továbbá az *árvaszékék működésének teljesen új alapokra fektetése*, s végül a tulajdonképeni *közigazgatás folytatása*.

— **Munkás-előadások.** Az aradi nemzeti szövetség munkásképző osztálya vasárnap délután két helyen is tartott szazelőadást. A belvárosban *Dr. Somogyi Gyula* olvasott föl értekezést a magyar nemzeti irodalom történetéből, az Újtelepen pedig *Edvi-Ilés László* az iparfejlesztésről tartott előadást a munkásoknak. Az előadás előtt *Edvi Ilés László* kamarai titkár, mint a munkásképző osztály elnöke üdvözölte a közönséget s örömeinek adott kifejezést, hogy ma már a kulturának s a tudásnak hajlékot kell nyitni. Utána *Janaushek Ferenc* szavalt el nagy hatással egy szép költeményt. A Nemzeti Szövetséget *Setojka József* titkár képviselte, míg a munkások Védegyletének képviselőjében *Tumó Lajos* elnök volt jelen az előadáson.

— **A Kereskedők Köre irodalmi pályázata.** Az *Aradi Kereskedők Köre* irodalmi pályázatának, amelyet a kereskedelem megmagyarosításának eszközeit megjelölő műre hirdetett, bírálóbizottsága szerdán, e hó 7-én este 9 órakor

az Aradi Kereskedők Köre helyiségében tartja első ülését. Az ülésre a bizottság tagjait ezután is meghívja *Tedeschi* Viktor elnök.

— **A pénztárosok és számvévek nem szavaznak.** A volt megyei pénztárosok és számvévek a belügyminiszter elvi jelentőségű határozatához képest az 1903. évi január elsejéltől kezdve a törvényhatósági bizottság *közülésein nem lehetnek jelen* és szavazójoggal sem fognak bírni, sem rendelkezési állapotban létük alatt, sem pedig akkor, amikor az állami szolgálatba tényleg átmennek: mert a vármegyei pénztárosi és központi számvévi állások, amelyekre nézve az illető tisztviselők szavazati joggal bírtak, az új törvény szerint *megszűnnek* s az új törvény ezeket a tisztviselőket nem ruhazza föl a közgyűléseken való ülés- és szavazó-joggal, annál kevésbé, mert ezek a miniszteri utasítások értelmében semmiféle olyan teendőket nem végeznek, ami a régi jogok főtartását megokolná tenné.

— **Görög katolikus lelkészek fizetésjavítása.** *Badu* Demeter dr. lugosi püspök indokolt előterjesztésére a vallás- és közoktatásügyi miniszter a napokban a lugosi egyházmegyéhez tartozó 126 elégtelenül javadalmazott lelkész illetményei javítására 38 148 koronát engedélyezett a folyó esztendőre. Miután a lugosi görög katolikus egyházmegye Arad megyének egy részét foglalja magában, a püspök intézkedése révén, több arad megyei görög katolikus lelkész kap javadalmazást ez esztendőben.

— **Beteg szolgabíró.** Ifj. *Salacz* Gyula eleki szolgabíró hosszabb idő óta súlyos betegen fekszik s egészségének helyreállítása céljából *Prohászka* László községi orvos tanácsára három heti szabadságot kért. Ez idő alatt valószínűleg a nagyhalmgyi szolgabíró fogja hivatalában helyettesíteni.

— **Elitelt zászlósertő.** *Eszék*ről táviratozzák: A *mitrovicai* törvényszék hat heti fogházra ítélte *Nekics* Ferenc odaváló lakost, aki a király születésnapján *Nikinciben* *Hegeüs* Ferenc evangélikus lelkész házáról letépte a magyar zászlót.

— **A gáji szerb lelkész választás.** Lapunk újévi számában egy gáji szerb hitközségi tag információi alapján írtunk az ottani lelkészválasztásról, mely a hitközségi tagok egy részének elégedetlensége között történt meg. E tudósításra vonatkozólag a hitközség előjárósága részéről annak kijelentésére kérnek minket, hogy téves az információ ama része, a mely azt állítja, hogy Gájban már tizenhat lelkész működött, sőt ez az első véglegesen megválasztott papja az eklézsiának. Harminc év alatt, mióta a két görög-keleti egyház: a román és a szerb különváltak, csak ideiglenesen alkalmazott lelkészek és szerzetesek működtek Gájban, ilyen is számra nézve mindössze nyolc. Ha a meg nem választott lelkészen jogsérelem esett, úgy ezt csak a kongresszusi választmány követhette el, ennek határozata volt ugyanis döntő az ügyben. Végül tiltakozik az előjáróság a hazafiatlanság vádjá ellen, ilyen értelem kimutatására sem oka, sem alkalma nem volt.

— **Gyanus halál.** Meghalt ma Aradon egy 26 éves oláh asszony: *Rusz* Mária. Az orvos hashartyalobot konstatált a halál okául, miután azonban ezt a betegséget gyanus körülmények között szerezte, az orvos bejelentette az esetet a rendőrhatalóságnak. Azt állítják ugyanis, hogy az elhunyt fiatalasszonyt egy kereskedő kidobta üzletéből s ez lenne oka a halálos betegsége keletkezésének. A hatóság megindította a vizsgálatot.

— **Sikkasztás egy takarékpénztárban.** Fővárosi tudósítónk írja: *Dickmann* Gyula budapesti születésű 38 éves főkönyvelő ellen a soroksári takarékpénztár részvénytársaság feljelentést tett, hogy a társaság kárára 18 ezer koronát sikkasztott. A feljelentésre a rendőrség tegnap letar-

táztatta *Dickmann*nt, aki beismerte a sikkasztást. Ma átadták bíróságnak.

A pénztárat igazgatósága, amelynek tagjai egyszerű sváb földmivelők, föltétlenül megbíztak az előkelő, udvariasan kimért viselkedésű emberben. A múlt hónap 30-án a felügyelő bizottság a pénztárt és a könyveket felülvizsgálta és ekkor kiderült, hogy tizennyolcezer korona hiány van. Kérdőre vonták *Dickmann*nt, aki azzal védekezett, hogy valószínűleg csak a felügyelő bizottság számolási tévedéséről van szó. Bőbeszédűsége, amelylyel ezt a föltevést elhíhetni akarta, azonban annyira gyanút keltett az igazgatóságban, hogy szakértőket hívtak meg a könyvek átvizsgálására. December 31-én, valamint január 1-én és 2-ikán tartott a könyvvizsgálat, amelynek folyamán kiderült, hogy a felügyelő bizottság nem tévedett. A pénztárból tényleg hiányzott tizennyolcezer korona. Erre azután tegnap délután bejöttek a fővárosba és jelentést tettek a rendőrségen. A rendőrség rögtön megindította a nyomozást és a detektívek csakhamar megállapították, hogy mely irányban kell keresni a szökevény sikkasztót. Kiderítették ugyanis, hogy a sikkasztó végtelenül könnyelmű, kártyás ember volt, aki feleséges ember létére szeretőket is tartott, akikre tömördek pénzt költött. Most is viszonya volt egy leánnyal, akinek a Dohány-utca 29. számú házában tartott elegáns lakást és látszat kedvéért kávémérést is. A feljelentők annak a gyanújoknak adtak kifejezést, hogy a sikkasztó a fővárosban rejtőzik és ezt a detektívek nyomozása is megerősítette. *Dickmann* tudniillik Soroksáron csak legényszállást tartott, míg feleségének a Vörösmarty-utcában volt szép lakása. Estefelől a detektívek kinyomozták, hogy *Dickmann*nt a felesége rejtegeti és betoppantak a lakásba, ahol el is fogták a sikkasztót. Bevitték a főkapitányságra, ahol kihallgatása után letartóztatták. Megállapították, hogy *Dickmann* évekkel ezelőtt egy budapesti pénztárat vezetett volt hivatalnok és ott is sikkasztott. Családja azonban akkor megtérítette a kárt és nem üldözték.

— **Gyilkosság Fönlakon.** *Fönlak* temesmegyei községben tegnap gyilkosság történt. — *Mitrics* Illés részeg állapotban tért este haza és megölte a vele vadházasságban élő özvegy nőt. A temesvári vizsgálóbíró kiszállt a helyszínére és a gyilkost letartóztatta.

— **Fellázadt rabok.** A sz. taniszlai börtön rabjai állítólag a rossz ételek miatt fellázadtak, a cellák vasracsait összetörték, a falakat meg rongálták. — A börtön felügyelő-személyzete nagy nehezen tudta a dühöngő rabokat megfékezni.

— **Orgona-ünnep.** Szép ünnepély folyt le január 4-ikén Kis-Pergen, a református templomban. A most alakult ifjúsági egyesület *Lenyvel* József által betanított énekkarának közreműködésével orgona-ünnepélyt rendezett az egyház előjárósága, a melyen nagy közönség vett részt. Az ünnepélyen az ifjúsági énekkaron kívül közreműködtek: *Jr. Parragh* Elek feolvasással, *Koch* Tilda szavalattal, *Gregor* Melissa urnölgy orgonájáték kísérettel, *Gregor* Elza u hölgy és *Koch* István énekdarabok előadásával. Minden közreműködő nagy tetszést aratott a hallgatóságban s különösen *Szondy* Bella művészi szölo éneke keltett általános feltűnést.

— **Az arad megyei vasuti vám.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Arad vármegye közönségéhez intézett rendelkezésével, a m. kir. államvasutak által gyakorolt vámszedési jogot 10 évre, a vámdíjtételeknek 1000 kgrmon-ként 6 fillérben történt megállapítása mellett újból engedélyezte.

— **Kabátlopások.** Az aradi rendőrség a napokban letartóztalt egy tolvaj-bandát, melynek tagjai rendszeres kabátlopással foglalkoztak. A téli ruháknak azonban új tolvajuk akadt. *Unger* Mór zene-konzervatóriumi tanár tegnap egy Batthyányi-utcában lakó csaiádnál adott zongora órát s ezalatt a lakás előszobájából úgy a tanárnak, mint a családfelek télikabátját ellop-ták. A csendőrség megindította a nyomozatot a tolvaj kézrekerítése érdekében.

— **Betörés Radnán.** *Prekup* Athanász mária-radnai lakos házába az éjjel ismeretlen tettesek betörték s onnan bort, párnát, dunyhát

s egyéb ingóságokat loptak el. A ház gazdája családjával a belső szobában aludt s senki nem vette észre a tolvajlást reggelig, mikor már mindennek hűlt helye volt. A radnai csendőrség megindította a nyomozást s két embert már letartóztalt.

— **A miniszter köszönete.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Kurtics* arad megyei község képviselőtestületének és az *Aradcsanádi egyesült vasutak igazgatóságának*, a siketnémák aradvárosi iskolája szegénysorsu siketnéma növendékei ellátásának biztosítására szolgáló egyenkint 100—100 koronás adománnyukért, köszönetét nyilvánította.

— **Esperesilak Nagyhalma gyon.** Az elmúlt napokban adta el árverés útján a nagyhalma gyi kir. járásbíró *Horváth* Géza, volt nagyhalma gyi nagybirtokos, jelenleg aradi lakos házat Nagyhalma gyon s mint legtöbbet ígérő ifj. *Groza* János nagyhalma gyi főesperes tulajdonába jutott 6500 koronáért. Mint hírlík, *Groza* Jánostól az esperesi kerület a házat megvenni szándékozik esperesi lagnak, mit egy már arra szánt alapból akarnak kifizetni.

— **Tolvaj bölcsészettudor.** A bécsi rendőrség szombaton letartóztatta *Ney* Adolf bölcsészettudort, akinek az a büne, hogy könyveket lopott. A szerencsétlen ember sorsa igen érdekes, szinte romantikus, mert hogy idáig jutott azt a tudományért való rajongásának és a szerelemnek köszönheti. *Ney* dr egy porosz őrnagy fia. Szülei a katonai pályára szánták és a fiatal *Ney* kijárta a kadétiskolat, zászlótartó lett belőle, de akkor megunt a katonáskodást s elhatározta, hogy enged régi vágyódásának s átlép a tudományos pályára. Kilépett a hadseregéből s beiratkozott a zürichi főiskolára, ahol kémiát tanult. Doktorrá tavaly márciusban promoveálták. *Ney* már akkor nagy szegénységgel küzdött és sorsa még szomorú lett, amikor tisztán a szive vonzalmának engedve, szerelemből házasodott. Feleségével együtt keserves napokat élt át és végre is néhány nappal ezelőtt Bécsbe került. Ott egy nyomoruságos kis szobában húzódtak meg héthónapos csecsemő gyermekükkel. *Ney* egész nap lötött futott, hogy valami keresetet kapjon, de hiába. Időközben aztán Zúrikból följelentést tettek ellene könyvlopás miatt. Az eset, mint *Ney* elbeszéli, úgy történt, hogy férje könyveket vásárolt részletfizetésre. Több részletet meg is fizetett, de aztán megszületett gyermekük s ők olyan nyomorba jutottak, hogy férje kénytelen volt a könyveket eladni, s a részleteket sem bírta fizetni egy ideig. Elmondta *Ney* azt is, hogy segítette őket férjének özvegy édesanyja, de ez a pénz nem volt elég a megélhetésre, pedig ő és férje más kereset híján kis képeket is festettek. Így tengődtek sokáig, látogatót nem fogadtak, mert szégyenlették nyomoruságukat.

— **Magyar név.** *Ungár* Ármin békéscsaba i illetőségű, szeghalmi lakos családi nevének „*Szekely*” re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Lopás a szőlőben.** Az aradi *Domonkos* testvérek világosi szőlőjében bort loptak a napokban. A kolna folyosójára este kitétek egy hordót, hogy reggel a vasuti állomáshoz szállítsák. Éjjel azután valaki kifurta a hordó oldalát s a lyukon mintegy harminc liter bort kieresztett, s azt elvitte. Azután a nyílást betömte és eltűnt.

— **Kaffka ezredes és három huszár.** *Kaffka* Ignác vezérőrnagyról, a debreceni honvédszázad parancsnokáról jóízű esetet ír meg egy szegedi lap. Az időben történt, a mikor *Kaffka* huszárezredes és az aradi közös huszárezred parancsnoka volt. Előbe állt egyszer három közhuszár. Valami kíváncsisággal jött mindegyik és az első így kezdi a monológját:

— Ezredes ur, jelentem alásan, *Bató* Pál közlégény . . .

— No, mi kell, fiu?

— Ezredes ur, jelentem alásan, tessék engem áthelyezni a gyalogsághoz. Nem bírom a sok lovag-

last. összetöri a csontomat és betegem fekszem le minden este.

Az ezredes keményen összehuzta a szemöldökét és éktelen haragra lobbant.

— Hát magyar fiu vagy te? Dehogyan vagy! Rongyos, nyavalyás utszéli kölyök, aki nem bírja a lovaglást. No hiszen majd megtanítalak én, csak várd ki a sorát! Mars vissza azonnal, ezentul csikókat kapsz a kezéd alá! Errted?!

A szegény gyerek majd föld alá süllyedt rémületében az ékes oráció hallatára. Persze, a másik kettő meg inkább szeretett volna a pokolban lenni, mint az ezredes előtt, mert ők is hasonló kéréssel akartak eléje járulni. A hatalmas ur azonban akkor már feléjük fordult és szinte ordítva kérdezte:

— Mit kívánsz?

Az egyik, a jámbor, akihez a szó intézve volt, nagy szepegve nyögte ki ekkor:

— Jó reggelt kívánok...

Az ezredesnek mosolyra húzódott a szája és lassankint úgy belejött a kacagásba, hogy szinte a könyei is csorogtak. Aztán — mind a hármat áttette a gyalogsághoz.

— **Vörheny M-Radnán.** Mária-Radnán az gyermekek között a vörheny járványszerűleg lépett fel és ez ideig már számos haláleset is fordult elő. Legnagyobb baj az, hogy a község román lakói eltitkolják gyermekeik betegségeit. Az előjáróság most úgy igyekszik a bajon segíteni, hogy házról-házra kutatja fel közegeivel a beteg gyermekeket.

— **Ahol százashatárkókkal fűtenek.** Irányi községben történt ez az eset. Egy gazdag öreg asszony halt el a múlt héten Irányi községben. Özv. **Bordán Györgyné.** Emlékeiben gazdag, de külön asszonynak ismerték. Két héttel ezelőtt az öreg asszony súlyosan megbetegedett. Ekkor meglátogatta a fia és a menyje, de pénzről vagy vagyonról említést sem tettek, mert a kérdés mindig felizgatta Bordánét. A múlt héten meghalt az özvegy asszony s ekkor az egyetlen fia beköltözött a házába. A fiu tudta, hogy anyjának sok pénze volt, de azt hitte, hogy az vagy a takarékbán, vagy pedig magánosoknál van elhelyezve. A temetés után átkutattak minden, de semmit sem találtak, ami a pénz helyéről felvilágosítást nyújthatott volna. A fiatal Bordán azt hitte, hogy anyját betegsége ideje alatt meglopták. Meg is tette a feljelentést a csendőrségnél. Tegnapelőtt azonban váratlanul kiderült, hogy hol a pénz. A fiatal Bordáné ugyanis, amint a lakásban rendezkedett, a szalmazsákot, melyen az öreg asszony meghalt, kivitte a cseléddel, s meghagyta, hogy a szalmát fűtse be. A leány teljesítette a parancsot. Amikor már majdnem az egész szalmát befűtötte, egy darab papírossal a kezében, amit a szalma közül vett ki, bement az asszonyához megkérdezni, hogy mitféle papíros az, mert olyan sok volt a szalma között. Bordáné majd hanyat vágódott, amikor a 100 forintos bankjegyet meglátta a leány kezében. Rögtön eloltották a tüzet s átkutatták a még be nem fűtött szalmát is, de mindössze csak 7 darab század bankjegyet találtak, a többi már akkor elégett. Bordán állítása szerint az anyjánál 10—15.000 forint készpénz lehetett, amit, mint kiderült, a szalmazsákjában rejtgetett s a cselédleány a nagy bankjegyeket nem ismerve, befűtötte őket.

— **Anyakönyvi kinevezések.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök **Arad vármegyében**, a születési és halotti anyakönyvek vezetésére szorítókozó hatáskörrel, **Bakay Géza** népiskolai tanítót az apáti, **Irsay Lajos** jegyzői irnokot a csucsi, **Fogarasi Aladár** jegyzői irnokot a nádasi, **Selmecy Albertet** a nagy péliési ifj. **Muzsai Sándor** jegyzői irnokot a drauci anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte.

— **Kínai kívánságok.** Az elegáns amerikai asszonyok közt megint új divat kapott lábra. Az új divat egy öv, amelyen ezüst betűkkel kínai írásjegyek láthatók. Mlután igen kevés ember van, aki a kínai írást olvasni tudja, a hieroglifik értelmé teljesen mellékes. Ezzel az új divattal függ össze az a pompás kis epizód, amely nemrégiben esett meg s amelyet egy amerikai újság beszél most el. Egy hölgy, aki ily modern övvel felszerelve jelent meg az utcán, egy kínai emberrel találkozott. A kínai csodálkozását fejezte ki ama kívánságok fölött, amelyeket az asszony nyíltan fölírva visel az övében.

— Valóban, kitűnő! — mondta a kínai

— is én gratulálok önnek ezekhez a helyes mottókhöz, amelyek az ön házában teljesen szokatlanok.

— Mondja meg, kérem, mit jelentenek ezek az írásjegyek? — kérdezte ekkor a divatos dísz tárgy szerencsés tulajdonosnője.

— Két kívánság van csak az övre jegyezve, de mert ezek többször ismétlődnek rajta, azt hiszem, hogy az ön legmagasabb célját, legforróbb óhaját fejezik ki. Az első mottó így szól: Menjen nyomorultul tönkre minden ellenségem! A második mottó ez: Oh, bárcsak ötven fiam volna!

— **Tűz egy műhelyben.** Világosan **Groó Jakab** kovács műhelyében tűz pusztított. A műhelyből kiszálló szikráktól tüzet fogott a nádfedél, s a műhely a hozzáépített lakházzal együtt leégett. A kár 1400 korona. A ház nem volt biztosítva.

— **Lopások a megyében.** **Niedermayer Ádám** eleki lakos székudvari tanyájára ismeretlen tettesek beörtek és onnan minden megmozdítható dolgot elvittek, különösen az élelmi kamrát fosztották ki. A gazda Eleken volt mikor az esetet megtudta s erre Elekről Székudvarra igyekezvén, a kocsjában levő lovakat annyira hajította, hogy mire a helyszínére érkezett egy 400 korona értékű lova elhullott. — **Borzák István nagy-kamarási** lakos dohány-pajtájába ismeretlen tettesek beörtek és onnan nagy mennyiségű leveles dohányt loptak el. A tettesek ezideig kézre nem kerültek.

— **A közönség rovata.** E hó 4-én este a színházi lépcsőn pénzerszényt találtak, a melyben 87 fillér volt. Igazolt tulajdonosa szerkesztőségünkben átveheti.

— **A kivágott- és félcipők a Porter áruházban** ez idő szerint igen nagykeletű cikket képeznek. Hiszen itt a farsang s így természetes, hogy a kiváló népszerűségnek örvendő **cipőosztály** Porter Vilmos Nagy Áruházában a **Szabadság téren** ismét erősen vétetik igénybe a fogyasztó közönség részéről. Elegáns, sikkes szabásuk által ezen (mindamelllett igen olcsó) cipők föltűnnek, de kikell emelnünk külön azt is, hogy a Porter-féle lábbel, ha mindjárt a legolcsóbb tánccipő is, rendkívül tartós és távolról sem olyan, mint némely más gyártmány mely egy-két mulatságot alig bír ki. A cipőkön kívül elegáns bálí harsnyák, legyezők bluzok, fűzők, sálak, boák, selyemzsebkendők fehérenműek és — ami szintén fontos a farsangi szezonban — sárcipők is, nagy választékban kaphatók.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszal, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy **Révész Nándor** könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265, sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A szakaszvezető szerelme.

(Dráma egy szállóban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 5.

Borzalmasak a részletei annak a szerelmi drámának, a mely **Pécs** egy másodrangú szállójában folyt le. A hősei, egy szakaszvezető, meg egy szobalány. Az indító oka a féltékenység, a mely a végsőkig gyötörte a szakaszvezetőt.

Hartung Géza pécsi hadapródiskolai szakaszvezető örült módon beleszeretett **Weigand Erzsébet**be, aki Pécsen több helyen mint szobalány szolgált s egész sereg udvarlója akadt. Kacérkodott velük, de egyikbe se volt szerelmes. Egyszerre a sors élébe hozta a csinos nővést, derék katonát, **Hartung Gézát**.

Azóta, hogy megismerték egymást, szabad idejüket mindig együtt töltötték. A legény el is járt a leány szüleinek lakására, a Mandula-utca 2. szám alá. Az öreg **Weigand János** elkényeztetve nevelte leányát, akiről azt mondják, hogy feslett életű volt.

Vasárnap este a szép **Orszai** anyjával, nővéreivel és **Hartunggal** elment a tűzoltótánciskola estélyére, ahol a leány szerfölött sokat táncolt a többi legénnyel. **Hartungot** a féltékenység ette. Alig táncolt vele, folyton másokkal keringett. Hétfőn reggel tértek haza a mu-

latságból, amikor a leány bement a szomszéd-ban lakó nagynénjéhez és azt mondta neki:

— Na, az éjjel ugyancsak kiette **Hartungot** a féltékenység, mert alig táncoltam vele.

Hétfőn a leány kialudta a táncmulatság fáradalmait. Este felé beállított hozzájuk **Hartung** és kérte a szülőket, engedjék el a leányt vele színházba. Nagyon szép darabot játszanak. A szülők nem ellenkeztek.

— Hát menjenek, szólít az anya, de előadás után rögtön jöjjenek haza.

A két szerelmes elment, de nem színházba, hanem a Hétfejedelem szállóba, ahol szobát béreltek. Jól megvacsoráltak és azután a szobát magukra zárták. Reggelig nem is jöttek ki. Hét óra tájban lejött **Hartung** és pálinkát vitt magával.

Hartung szakaszvezető már azzal a szándékkal ment a leányért, hogy együtt elemésztk magukat. Ezért sósavat is vett. Ahogy hazulról eljötték, a legény kérte a leányt, jöjjön vele vacsorára a Dollinger-vendéglőbe. Azután elmennek színházba.

A leány hajlott a szóra. Betértek és az éjszakát ott töltötték. Alig zárták magukra az ajtót, a legény rögtön előállt az öngyilkosság tervével.

— Meghalunk együtt, mert az életben úgy sem lehetünk egymásé.

A leány megörizte lélekjelenetét.

— Előbb esküdjünk meg, aztán mindjárt meghalhatunk, — mondta.

Még egy darabig elbeszélgettek, azután lefeküdtek. Reggel hét óra tájban **Hartung** pálinkát vitt föl, amibe sósavat öntött, úgy, hogy a leány nem látta. A pohár tartalmát ki is itta. Néhány percre rá elvesztette az elméletét. Ekkor **Hartung** elővette kis zsebkését és a leány nyakát jobb oldalon a csigolyától a gégéig elmetsette. A fájdalom a leányt kissé magához térítette és amint szemét fönyitotta, látta, hogy **Hartung** a késsel nyakát nyiszolja. Erre ingben, csupa vérrel borítva, kirohant a szobából és segítségért kiáltott. A zajra összeszaladt a szálló személyzet, amely hamar orvost hívott.

A leányt a városi kórházba, a legényt a katonába vitték. Mind a kettő sebet összevarrták. Ahogy az anya értesült leánya tragédiájáról, kirohant a kórházba, ahol a leány elmondta édes anyjának az éj eseményeit. A hátrahagyott levélre vonatkozólag azt mondta, hogy azt nem ő írta, mivel ő nem is tud írni. A levélben ez állott:

„Édes anyám, ne haragudj, de meghalok, mivel úgy sem lehetek ebben az életben **Hartung**é. A másvilágon találkozunk.“

A kuszairásu levelet csakis **Hartung** írhatta. A leány egész nap rosszul volt. Óriási kínok bántották. Biztosra veszik, hogy mind a ketten meghalnak.

Gyilkos rendőr.

(Emberölés önvédelemből.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 5.

A fővárosban ma hajnalban tragikus módon fejezte be az életét egy virtuskodó részeges ember.

Horváth Pál 38 éves házmester az illető, aki a IX. kerületben a telepi-utca 7. számú házában lakott. Az éjszaka egy barátjával mulatott. Reggel 7 óra tájban ment hazafelé az üllői-uton. Széles jó kedvében, alaposan berugva, minbenkibe beleütközött. A **Ludovika** előtt **Jancsovic Józsefné** vörösvári milimáris asszony kocsjánál megáll **Horváth** és kötődni kezdett a nővel, majd ajánlatokat tett neki. A megtámadott asszony felháborodva utasította vissza a részeg ember tolokodását, amire az barátjával, **Nagy Zsigmond** telepi-utca 9. szám alatt lakó házmesterrel lehozta az asszonyt a kocsirol, össze-visszaverték, úgy, hogy vértől borítva összeesett és több foga az ütések folytán kihullott.

A vérengzésre nagy tömeg verődött össze. Többen meg akarták verni **Horváthot** és **Nagyot**, amire ezek elmenekültek. Közben **Barta**

Fülöp és Nagy József nevű rendőrök érkeztek a helyszínre, akik ismerték már Horváthot. Többször volt már dolguk vele, aki verekedésért, duhajkodásért már sokszor volt büntetve. Utánuk szaladtak és sikerült Horváthot elfogni. A duhaj ember a rendőrökre támadt, akik erre megkötözték és haza vitték telepi-utca 7. számú lakására, ahol átadták a feleségének.

— Az ura már megint botrányt csinált. Vigyázzon rá!

Az asszony átvette a káromkodó, dühöngő embert és megígérte, hogy vigyázni fog a férjére.

A rendőrök azonban alig mentek ki a házból, vad ordítással rohant utánuk Horváth. A kezében egy szurony csillogott.

— Megálljatok csak! Majd adok most én nektek!

Ezzel a szuronyt Nagy József mellének szegezve rárohant. A rendőr — aki az 1058. számot viseli — rákiáltott a dühöngőre:

— Megállj!

Ez azonban már egészen közel ért szuronyával a rendőrhöz, akire ez önvédelemből kitért a kardját és Horváth bal vállára vágott vele. Erre Horváth félreugrott, úgy, hogy a kard lecsuszott a válláról. A házmester újból támadással rontott a rendőrré és bele szaladt a rendőr kardjába. A kard a házmester szívébe fúródott, úgy, hogy a házmester nyomban meghalt.

Az esetet a rendőr nyomban bejelentette a kapitányságnak, ahonnan Tóth János rendőrfogalmazó ment a helyszínre, ahol megindította a vizsgálatot. A vizsgálat során megállapította, hogy Horváth többször volt már büntetve verekedésért. Szegzárdon született, 37 éves, volt napszámos. Keiczner Lajosné gesztenye sütő, Valló Péter napszámosok szemtanúi voltak az esetnek és ezek is azt vallották, hogy Nagy József önvédelemből használta a kardját, amelybe Horváth beleszaladt. A házmester holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A sorrend. —

Arad sz. kir. város törvényhatósága 1903. évi január hó 14-én d. u. 4 órakor rendes havi közgyűlést tart. A tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak ez a sorrendje:

1. A polgármester december havi jelentése.
2. József főherceg Ó Fenségének köszönő irata Mária Henriette belga királyné elhunyt alkalmából közölt részvénytájékoztatóra.
3. Özv. Weitzer Jánosné köszönő levele a néh. férje emlékeztére tett intézkedésekre.
4. A nagyméltóságú m. kir. vallás és közoktatásügyi minisztériumnak intézkedése, mely szerint az iskolai kiadások részbeni fedezésére szolgáló állami segély felemelhető nem volt.
5. Somogyvármegye közönségének a képviselőházhoz intézett felirata a magyar földnek magyar kézen való megtartása iránt alkotandó törvény tárgyában.
6. Zombor sz. kir. város közönségének felhívása az ott felállítandó „Schweidel József emlékszóborra” adományok megszavazása iránt.
7. Az „Arpád szobor bizottság” felhívása a Munkács felállítandó „Arpád szobor”-ra adományok megszavazása iránt.
8. Zolyomvármegye törvényhatósági bizottságnak felhívása Grünwald Béliának emelendő szoborra adományok megszavazása iránt.
9. A tanács előterjesztése a városilag segélyezett magán felső leány iskola igazgatójának kérvénye tárgyában a második és harmadik osztály részére a nyilvánossági jog kieszközlése iránt.
10. A siketnémák aradvárosi államilag segélyezett községi iskolája felügyelő bizottságának átirata az iskola államosítása tárgyában.
11. A tanács előterjesztése az Arad- és Békésvármegyei távbeszélő hálózat össze-

kapcsolása tárgyában. 12. Az aradvárosi felsőbb kereskedelmi iskola felügyelő bizottságának jelentése az 1902—1903. évi költségelirányzat beterjesztése tárgyában. 13. A tanács előterjesztése az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatóságának kérvénye tárgyában a régi pécskai és simándi ut betorkolásánál levő 592 négyzet öl városi terület átengedése iránt. 14. A polgármester jelentése a beállott betegségek miatt nélkülözött munkaeszközök ideiglenes napidíjasokkal pótlása iránt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Csőd elől Transzvába. Megirtuk, hogy Schwarz Sámuel gurahonci kereskedő adósságai, illetve az ellene elrendelt csőd elől Transzvába szökött. Az aradi törvényszék csődbiztosul Radány Dezső dr. törvényszéki bírót, tömeggondnokul Dénes Jakab dr. n.-buttyini ügyvédet, helyettesül Velcsov Géza dr.-t rendelte ki.

§ A doktorné fényképei A fővárosi államrendőrség nem régiben letartóztatta özv. dr. Fekete Samunét, szül. Schönugg Bertát szeméremsertő fényképek terjesztése miatt. A letartóztatott nő lakásán megtartott házkutatás alkalmával a rendőrség emberei egy ágyban elrejtve 90 darab ilyen pornografikus fényképet találtak. A budapesti büntető járásbíró dr. Fekete Samunét szemérem elleni vétség miatt 8 napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. A budapesti törvényszék felebezési tanácsa, amint fővárosi tudósítónk táviratozza ma zárt ajtók mellett tárgyalván az ügyet, Eötvös Károly védelme után a vádlottnő büntetését 2 napra szállította le, s ezt is a vizsgálati fogsággal kikötöttnek vette.

§ Vétkes bukás. Komlósi György volt arad vegyes kereskedőt a btkv. 416. szakaszának 4. bekezdésébe ütköző vétkes bukásért 100 korona pénzbüntetésre ítélte ma az aradi törvényszék.

NAPIREND.

Január 6. Kedd. Róm. kath. naptár: Vízkereszt. — Protestáns naptár: Vízkereszt. — Görög-keleti naptár (december 24.): Karácsony előtti böjt. — A nap két 7 óra 33 perckor, nyugszik 4 óra 7 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, északon, nyugaton elvélve csapadék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, január 5

Lanyha esőnk van, utaink rongálódnak, mi által a forgalom szűk keret között mozog. Gyenge kereslet mellett elkelt mintegy 600 métermázsa buza és 300 métermázsa tengeri változatlan áron.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súly-gységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.20—7.30.

Buza közép 7.10—7.20.

Tengeri 4.90.

Rozs névleges jegyzés 6.00—6.10.

Arpa névleges jegyzés 5.20—5.30.

Zab névleges jegyzés 5.60—5.80.

Az irányzat változatlan.

— Uj gazdasági tudósító. A m. kir. földmivelésügyi miniszter Michalus Sándor brádi lakost, Hunyad vármegye brádi járására nézve a gazdasági tudósító tiszttel bizta meg.

— Jutalom a gyümölcsfa tenyésztésért. A magyar földhitelintézet által községi faiskola-kezelő tanítók és kertészek részére a gyümölcsfatenyésztés oktatása és terjesztése körül szerzett érdemeik elismerése céljából az 1902. évre 21 darab jutalomdíjat tűzött ki. Az e célra ala-

kult bírálóbizottság a 600 korona első jutalom: 1. Almásy Imre, magyarpécskai községi faiskolakezelő kertésznek, 400 korona második jutalomdíjat: Boney Antal, kiskirályhegyesi (Csanád vármegye), kertésznek ítélte oda.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 5.

Déltőzsde. Buzakinálat mérsékelt, a vételkedv korlátozott. Kedvező irányzat mellett 10,000 métermázsa került forgalomba, változatlanul tartott árakon. Egyéb gabonamemek változatlanok. Időjárás esős.

Estitőzsde. Berlin $\frac{1}{4}$ ocsóbb, páris 30-al magasabb.

Zárlat 12 órakor:

Buza 1903. áprilisa	7.62—7.63
Rozs 1903. áprilisa	6.62—6.63
Zab 1903. áprilisa	6.10—6.11
Tengeri 1903. májusra	5.61—5.82
Repece augusztusra	11.75—11.85

Zárlat 5 órakor:

Buza 1903. áprilisa	7.63—7.64
Rozs 1903. áprilisa	6.62—6.64
Zab 1903. áprilisa	6.08—6.10
Tengeri 1903. májusra	5.63—5.64
Repece augusztusra	—

Zárlat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	691.25	korona
Magyar hitelrészvény	729	—
Lezámitolóbank részvény	453	—
Rima-Murányi vasmű részvény	489	—
Oszták-magyar államvasuti részvény	694.25	—
Közuti vasút	631	—
Városi villamos vasút részvény	324.25	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdém.

Budapest, január 5.

Magyar aranyjárdék 4%	120.—
Magyar koronajárdék 4%	98.25
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	90.70
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	98.40
Magyar keleti vasút	98.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	200.—
Magyar italmegváltási kötvény	157.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	101.10
Magyar nyerekménysorsjegy kölcsön	101.—
Tiszazsabayozási és szegedi kölcsön	120.50
Oszták papírjárdék	100.50
Oszták járdék ezüst	151.—
Oszták járdék arany	1540.—
Koronajárdék	731.50
1860-iki államsorsjegyek	691.75
Oszták-magyar bankrészvény	693.50
Magyar hitelbankrészvény	—
Oszták hitelbankrészvény	—
Oszták-magyar államvasút	—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Lelekesz. Jövendőmondók nem vagyunk, az előjelekből itélve azonban Hamsza nyeri el a többséget. A szavazás titkos.

B. L. Arad. Jól distingvál. Kivánságának eleget tettünk.

Nem közölhetők: A festő szerelme. Örök béke. Dal a Karnevalhoz. Az első bál. Az elnök bajusza. Imádlak.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.06
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

<p>Akinek pénzre, háztartásra, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, takarítónőre, kertészre,</p>	<p>gazdasszonyra, mindenestre, szakácsnőre, szobalányra, házmesterre, nevelőre, nevelőnőre van szüksége</p>	<p>Aki üzletet, bútort, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket,</p>	<p>birtokot, kocsit, lovat, egyenruhát eladni vagy venni kíván</p>	<p>Aki férjhez menni v. nősülni óhajt, tanórát, lakást, állást, ellátást keres vagy ad,</p>	<p>gyermeket örökbe fogadni vagy adni szeretne, tanulót felvenni kíván</p>	<p>az Aradi Közlöny kishirdetési rovatát használja, ez biztosan eredményre vezet.</p>
---	---	--	--	--	--	--

REGÉNY-CSARNOK.

A távollévő.

— Francia regény. —

Irtá: **Montégut Maurice.**

(Folytatás.)

(9)

— Gábor, ha nem volna beszenyezett, megátkozott nevem, hanem volnék már eleve elveszve, akkor nem jöttem volna el hozzád, hogy odaadjam neked magamat, — folytatta a leány bámulatos nyugalommal. — Nem szoltam volna le hozzád, ha nem vártam volna, míg te jössz fel hozzám.

S aztán, mikor látta, hogy Gábor milyen halavány és mennyire magánkívül van a nyakába borult s maga is csaknem könyezve szólt:

— De ez nem akadályozhat bennünket, hogy örökké, örökké szeressük egymást! Szabad szerelemmel, mint a könyvedben van — az egész életemre adtam oda magamat, de téged is mindörökké akarok. Bujkáló, rejtőző, hazug életről beszélsz? soha (Ujjal mutogatnak ránk? kicsoda? De bárhogyan legyen is, a szégyen... ha van szégyen... csak én rárm járul. A férfinak mindig igaza van. Egymásért, egymással fogunk élni.

— Aztán könyei közt egyszerre nevetni kezdett:

— S ha azt mondják a szemembe hogy Morsalines Gábor szeretője vagyok, bókolni fogok s azt felelem: Igazuk van kedveseim, a szeretője és a szolgálója. Ab, kedves barátom, tudom, hogy a világ, a te világod meg fog szólni, gyalázní fog a családod... mit akarsz? Ebben nem csaltaiak meg; nem azok közül való vagyok, akik jönnek, hogy megint menjenek... leülök a tüzhely mellé, megtelepedem s maradok. A szívednek kell engem megvédelmezni mindenki ellen. Lásd, ha valaki vádolni fog, te azt feleled rá. Renée velem él s velem fog meghalni.

— Ha valaki vádolni fog, pofonnal felelek neki, — kiáltott fel Gábor, azt sem tudva, mit beszél.

Aztán megint a karjaiba ölelte a leányt.

— Szegény elhagyatott gyermek, aki mások bűne miatt lettél szerencsétlen, aki most magadra maradtál mert öreg barátod, gyermekkorod öre meghalt... Magamhoz veszek, a szívemen hordalak, védelmezlek, védelmezni foglak mindörökké; nincs emberi hatalom, mely tőlem elszakíthasson, Renée, szeretlek! Hallod! Ez az igazi házasság igazi esküvése, amit ki-mondtam. Soha, soha nem hagyjuk el egymást!

S a szomorú vallomás e napjából szerelmük rövid történetének egyik legszebb napja lett.

Elhatározták, hogy ezentúl együtt fognak lakni; Gábor egyik távollévő városrészben, ahol senki sem ismeri őket, majd keres egy kis házat. Csak Deschellerin és Dombasles, akik ugyis tudták mindent az első naptól fogva, fogják megtudni ezt a megoldást. Gondoljanak róla, amit akarnak.

Deschellerin, amint összetalálkozott Gáborral, megkérdezte tőle:

— Tehát együtt fogsz élni Renéevel?

— Igen.

— Mikor veszed feleségül?

Gábor e kérdéstől megdöbbenve visszautrott.

— Nem veszem feleségül, nem vehetem feleségül, — suttogta végre.

— Miért nem? kérdezte az orvos.

Gábor Renée engedelmeivel elmondta a titkot, de Deschellerint nem tudta meggyőzni.

— Nos és ha úgy van is? Az apja gazember volt, de neked mi közöd hozzá? Ez a bűn csak személyhez tapad.

— Renéenek ugyanaz a neve van... az apám...

Az orvos meg nem ingott meggyőződéssel szakította félbe:

— Éppen az apád neve elég becsületes kettőtök számára is... Tehát nem akarod feleségül venni! Nos édesem, akkor nem kellett volna a kedveseddé sem tenned. Elvette volna más.

— Ki az a más? — Kérdezte Gábor elgondolkozva.

— Kicsoda? Nos, Falkenberg... én...

— Ah, te is, — felelte az ifju szomorúan. — Mit tegyek, mikor éppen csak engem szeret. Aztán meg, nem tudtam.

— Könnyű ezt mondani, — fejezte be a beszélgetést Deschellerin haragosan s eltávozott, elégedetlenül magával és másokkal.

Dombasles Albert nem nyilvánította a véleményét: ebben az időben hivatás nélkül, bátorság nélkül, igazán nagyon nyomoruságos életet élt s szerencsésebb barátaira sokkal is nagyobb szüksége volt, semhogy akármiben is ellenük tett volna.

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Kedden, 1903. évi január hó 6 án:

Bérletszünet.

Bérletszünet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árakkal:

A kis Kohn és a nagy Kohn.

Eredeti énekes bohózat 3 felvonásban. Irtá: Ifj. Polgár Károly. Zenéjét szerző: Serly Lajos.

SZEMÉLYEK:

Konkoly	Németh J.	Kohn Izsák	Sarkadi A.
Margit, leánya	Szilassy J.	Kohn Abr.	Füredi J.
Fehér Pista	Ternyei L.	Krumpli Abr.	Győre Alajos.
Mancika	Pajor Agnes.	Gerliczefalvi	Gőz Aranka.
Nyájas Kristóf	Marházi M.	Balladavári	Gőz Béla.
Terka	Karácsonyi.	Rücskös Jani	Tukorai L.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 97. sz.

Páratlan.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes árakkal:

Niobe.

Énekes játék 3 felvonásban. Paulton után irtá: Pásztor Árpád. Zenéjét irtá: Stoll Károly.

SZEMÉLYEK:

Dünn Péter	Polgár S.	Lord Tomkyns	Győre Alajos.
A felesége	Pajor Agnes.	Niobe	Rózsa Lili.
Hetty, húga	Singhoffter V.	Myton Helén	Gőz Aranka.
Harry	Szabó József.	Kertész	Tukorai L.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

A fűtési idény beálltával minden rendszerű

kályhákat

fa, kőszén és coaks fűtésre,

ugyszinte tűzi-eszközöket, kemence előtéteteket, kályha ellenkezőket, fa-kosarakat, szénttartókat stb., a legegyszerűbb kivitelűtől a legdiszesebbig, nagy választékban s legjutányosabb áron ajánl

Kneffel Károly és fia

vaskereskedése nagyban és kicsinyben

Aradon, Andrassy-tér 14. sz. Hermann-palota.

Rajzkönyvvvel kályhákrol kívánatra készséggel szolgálunk

A közeledő fűtési idény alkalmasából ajánlunk

első rendű szagtalan

Fűtő kőszén

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

Légszesz-pirszenet

(koks.).

100 kiló 4 kor. 40 fillér.

5 és 10 mm. egyszeri vételnél

árkedvezmény

kétszer mosott, valódi porosz

Kovács kőszén

100 kiló 4 korona 40 fillér;

rostált darabos

bükk-faszén

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett félnap időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

1698

Telefon szám 139.

Telefon 162. szám.

Ajánlok kitűnő minőségű szagtalan

fűtő-kőszén,

darabos

légszesz-pirszenet (koks.),

kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszén,

1813

rostált, darabos

bükkfa-szenet,

50 kilós álmozott zsákokban házhoz szállítva, legjutányosabb árak mellett.

Reusz Mór,

Arad, Horos Beni-tér 12.

A rendelmenyek szállítása szigorú ellenőrzés mellett történik s a helyes súlyért jótállást vállalok.

S z e s z ü z l e t.

— Január 5. —

Mai jegyzéink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárított mész 12'80—13— korona mmásanként.

PÖSTYÉN-FÜRDŐ

Csusz. köszvény, Ischias. Exsudatumok egyedüli sikeres gyógyhelye. Télen is nyitva. Kinek az utazás nehézkes, használjon **házi kúrát** a postyáni iszappal, mely a háziorvos kezelésében minden gyógyszert felülmúl. 5—10 kg. iszap, 10—20 üveg hév-vízzel egy kúrára elegendő. Használati utasítást, téli prospectust szívesen küld: a fürdőigazgatóság. 2250

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

37402—1902. I. sz.

Pályázati hirdetés.

(Tüzifa szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1903. évben szükséges mintegy 11150 köbméter hasáb és 1600 köbméter dorongfa, esetleg puha, vagy kemény széideszka szállításának biztosítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségénél megszerezhető.

Az ajánlatok fölötti határozat hozatal, illetve a szállítás odaitélése az ajánlat felbontásától számított 28 nap alatt várható, míg a letett óvadék ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Az ajánlatok külön e czélra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállítás a magy. kir. államvasutaknál érvényben levő s anyagok szállítására vonatkozó 122291—96. sz. általános, valamint tüzifa szállítására vonatkozó 65465—92. sz. különleges feltételek értelmében eszközölendő, mely feltételek a pályázati határidőig alólírott üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályánál, valamint a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségnél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Azivenként 1 koronás magy. okmánybéllyel ellátott ajánlatok ezen alábbi külczimmal: „Ajánlat tüzifa szállítása iránt 37402—902. szhoz” 1903. évi január hó 8-ának déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

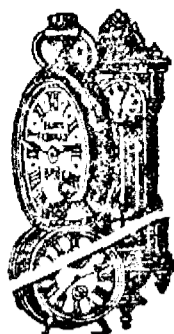
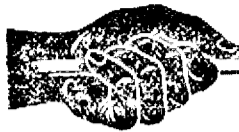
Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban 1903. évi január hó 7-én déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján oda beküldendő.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyekben javítások, vakarások fordulnak elő, nemkülönben, melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek be, vagy pótlólag, esetleg táviratilag tételnek, végre olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vételre nem számíthatnak.

Aradon, 1902. évidecember hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Jó órákat olcsón

kül 3 évi irásbeli jótállás mellett privat vevőknek

Konrad János

óragyára,
aranyárak kivitelű háza

BRUX, 270. sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra „ 5.80.
Valódi ezüst lánccs „ 1.20.
Nickel ébresztő óra „ 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czimerral van ki-tüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomom. 1903

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Weinberger János

czipő és csizma nagy áruháza

ARADON, Andrassy-tér (Fischer Ellz-féle árvaház alapítványi palotájában.)

A „nagy csizmához” czimezve.

Alapítottatott 1876-ban.

Fióközetek: **Temesvározt és Nagybecskerekben.**

A téli idény beálltával ajánlja dusan felszerelt raktárát a legjobb hazai készítésű uri, hölgy és gyermekczipőkben a leg-elegánsabb kiállításban a legjutányosabb árak mellett. Külön-legességek mindennemű port lábbeliekben, u. m.: vizmentes oroszbagaria és hali a vadászcsizmák, disznóbőr, fekete és barna orosz bagaria és angol boxcalf vadászczipők, továbbá valódi Chevro box, valamint utcai czipők pelúche és teveszőr béléssel, végül mindentéle posztó, nemez, reggeli czipők, orosz és salom-lack czipők, alkalmi czipők, nevezetesen soire és bál czipők.

Occasio!

Kimustrált czipők míg a készlet tart. félárban! Postai megbízások lelkiismeretesen, gyorsan és pontosan eszközöztetnek.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri, mely tisztelettel

Weinberger János,
czipő nagy áruháza. 2239

Nagy választék amerikai gummi vadász-csizmák és férfi, női és gyermek sar és hőczipőkben.

Nagy választék bál czipőkben 1 frt 40 kr. től feljebb.

Felülmul minden eddig létezőt a Sultán Rum,

mely a theának rendkívül kellemes és zamatos izt kölcsönöz.

Ára 1/2 literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitünő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ára: 1 deka 10 kr., 1/8 kilo 1 frt, 1/4 kilo 2 frt.

Gyermekek és felnőtteknél egyaránt kipróbált kitünő hatásu szer tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csuzos bajok eilen a

szagtalan, kellemes izü, friss**Csukamájolaj.**

Ára egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 652

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

Magyar királyi államvasutak Budapest-balparti üzletvezetősége.

42679—1902. sz.

Pályázati hirdetés.

A magyar kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége az 1903. évre szükséges 11500m³ egyméteres hosszúságú kemény hasábos tűzifa szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok 1903. évi január hó 28-án déli 12 óráig az üzletvezetőség I. általános osztályához (VI. Teréz-körút 62. sz. I. em. 5. sz.) benyújtandók, a bánatpénz pedig január hó 27-én déli 12 óráig az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál befizetendő.

Az ajánlattételre vonatkozó egyéb határozmányok illetve részletes pályázati hirdetés az üzletvezetőség általános osztályának leltár beszerzési csoportjánál, valamint a többi üzletvezetőségeknél megtekinthetők.

Az általános és a tűzifa szállításra vonatkozó különleges feltételek pedig az igazgatóság nyomtatványtáránál megszerezhetők.

Budapest 1902. december 2.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a háziorvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Istitutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell czimezni: Staat Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők. 1570

6343—1902. tkvi szám.

Arverési hirdetmény kivonat.

A mária-radnai kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság köz-hírré teszi, hogy Popa Petru gyuliczai lakos végrehajthatónak, Vuz Ruszanda gyuliczai lakos végrehajtható elleni 65 korona és járulékal iránti végrehaj-tási ügyében a m.-radnai kir. já-rásbíró-ság területén lévő, a gyu-liczai 76. sz. tkvi A. I. 1., 5., 6. sz. 172—173., 938., 1037. hrzi sz. ingatlanokra a c. 13. a. özv. Vug Gligorné javára bekebelezett öz-vegyji jog fenntartásával, ugy azonban, hogyha az előző teher-télek fedezésére szükséges 900 kor. meg nem ígértetnék, az eset-ben az árverés hatálytalanná vá-lík s a nyomban megtartandó újabb árverésen az ingatlanok az özveyji jogra való tekintet nélkül el fognak adatni, 648 korona ezen-vel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fenneb megjelölt ingatlanok az 1903. évi március hó 2-ik napján délelőtt 10 órakor Gyulicza köz-székházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiál-tási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 64 kor. 80 fillért készpénz-ben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számi-tott és az 1881. évi november 1-én 8338. sz. a. kelt igazságügyminisz-teri rendelet 8. §-ában kijelölt óva-dékképes értékpapirban a kikül-dött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170. § a értelmé-ben a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszo-l-gáltatni.

M.-Radna, 1902. évi deczem-ber hó 18-án.

A kir. bíróság telekkönyvi ható-sága.

Polgár,
kir. albiró

1243

Krausz Elemér és Társai

ARADON,

drogueria, illatszer, vegyszer és háztartási cikkek raktára.

Ajánlják legkiválóbb

Tea és Rum-különlegességeiket.

King old Rum eredeti, direkt importált kiváló minőségű, Antilla-Congo-Jamaika rum, eredeti csomagolás és áron ki-sebb és nagyobb palackokban. Mindennapi használatra ajánlunk egy igen jó rumfélést, melyet a legolcsóbb áron hozunk forgalomba, ez a Cuba-rum, melyet egy előnyös vásárlás foly-tán vagyunk képesek ez áron forgalomba hozni:

Cuba-rum egy liter 2 kor. 40 fill.
Cuba-rum egy fél liter 1 kor. 40 fill.

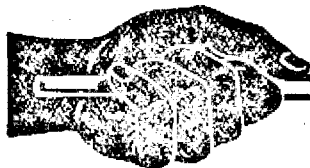
Teák:

Császár-keverék,	Schouchong,	2150
Pecco-virág,	Törmelék,	
Congó-Honkong,	Rajah-Pecco-Schouchong,	

Vörös ker-szt keverék 1 deka 20 fillér.

Cognac magyar és francia, malaga, madeira, scherry, oportó, lacrima christi, tokaji aszu, likörök, likör és rum essentiák, melyekkel házilag a legrövidebb idő alatt a legfinomabb rum és likörök állíthatók elő a legolcsóbb áron.

Óriási választék szivacsokban, haj, bajusz és körömkefékben, férfi és női fésűkben, mindenféle piperecikkek és fodrászkellékekben.

Telefon szám 493.

CZIRKÁL GÉZA

asztalos,

Átzeél Péter-utca 3. szám,

a színházzal szemben.

2196

MINDEN HOLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban el-terjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal fel-szívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Par napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrtájkát (mitesser) és minden arcztisztítást. Masszáz-sához használva eltűntet redőket, himlőhelyet sá.

Csak az az készítmények valódiak, a melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1736

Margit szappan 70 fillér. Margit poudér 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalva: Tar Imre, Battyán: Fodor István, Vargha Antal, Borecskány: Pintér Fe-rencz, Boros-Sebesen: Zangeri Gyula, Becsény: Székely Sándor, Cs.-Apaczán: Bonomi Antal, Cs.-Pálcán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekén: Uj. Pekker István, Földcsanak: Boros Karoly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonezon: Molnár István, Gyorokon: Maszyk Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Sobógl. Pál, Kun-ágotán: Fejes Lajos, Kirtoson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskútan: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmá-gyon: Bánzeres Adam, Nagy-Zerindén: Vajz Géza, Ó-Pecskán: Rokszin János, Pankótán: Posavitz Gusztav, Pityvaroson: Szabados József, Szekudvaron: Fromm D. Traugott, Si-mándon: Csiky Lukács, Soborsiban: Karolyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

425/4—1902. V.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági tag, mint ki-küldött az 1881. évi LX. t. cz. 102. és 120. §§. értelmében köz-hírré teszi, hogy az aradi kir. já-rásbíró-ság 1899. Sp. II. 1172/3., Sp. II. 377/3., Sp. 598/2. az aradi kir. törvényszék 1899. évi 1062/vtó. sz., az aradi kir. járásbíró-ság 1899. Sp. II. 692. számú végzéssel el-rendelt kielégítési és biztosítási végrehajtható következtében dr. Schwarz Jenő aradi ügyvéd által képviselt Blüdhauer Adalbert pau-lisi, Fischer M. aradi, Trutia Pé-ter aradi, Patika György magya-ráti, dr. Neumann Mihály ügyvéd által képv. Pollák Gyula és Fia aradi cég és dr. Szilvássy László ügyvéd által kép. Gyorok és Vi-déke takarékpénztár javára: 429 kor. 94 fill., 500 kor. 42 kor., 100 kor., 47 korona 34 fillér és 100 korona tőkék és ezeknek összes kamatai, valamint a már eddig megállapított, valamint a még fel-merülendő költségek erejéig Luka Juon kovaszinczi lakostól 1899. IV/29., 900. X/22., XI/13. és 1901. II/2 ik napján le és felülfoglalt 938 koronára becsült szobavei butorneműek, üres hordók, lovak, k csik, buza, tengeri és egyéb tárgyak, a világosi kir. járásbíró-ságnak 902. V. 425/4 sz. kikül-dő végzése folytán, és Trutia Pé-ter ügyvéd jelentkezésére, az ár-verési határonap 1903. január hó 12-én d. e. 10 órára Kovaszinczon alperes lakásánál kitűzetik, a hová a venni szándékozókoly megjegyzé-sel hivatnak meg, hogy a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is készpénz-fizetés mellett elfognak adatni

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül-foglalták, s azokon kielégítési jo-got nyertek volna, ugy ezen ár-verés ezek javára is elrendeltetik. Világoson, 1902. évi deczember hó 28-ik napján.

Faragó József,

kir. járásbíró-sági kiküldött.

65

Papirkereskedés

TELEFON 126. SZ.

BLOCH H.

papirkereskedése,
könyvnyomdája,
fényképezési cikkek
raktára.

DISZLEVÉLPAPIROK

művészies kivitelű dobozokban, felülmulhat-lan választék.

FESTÉKSZEKRÉNYEK

olaj és aquarel.

RAJZESZKÖZÖK.

FÉNYKÉPÉSZETI GÉPEK.

ÍRÓ-ASZTALI KÉSZLETEK.

Rendkívüli nagy választék.

Valóban mérsékelt árak!

2278

Fényképezési
cikkek raktára

Naponta postacsomag-expeditió.

Képes művészek és ka-rásonyi és újévi levelező la-pok legnagyobb választéka.

Az üzlet egész nap nyitva van.

Könyvnyomda

Charta Aradiessimost
a legújabb merített levél-papir

A legelegánsabb névje-gyek nálam készülnek.

Legjobb bevásárlási helye
már denneké

illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpasztak,
szárvizek,
hölgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszek,
szivacsoknak.

Szép fogak!
cs. kis

DENTOLIN

fog creme
használat után nyelhetők.

Egyszeri használat után min-
denki megkedveli.
Egy tubus 50 fillér.

A legmegbízhatóbb minőségekben
mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és
SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAKI

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON. 1710

19650—1902. sz.

Csanádvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottságának 1902. évi 144. közgy. 6803. alispáni számú határozatával kiküldött kórházépítési-bizottság pályázatot hirdet a

Makó városában felépítendő és 141 betegágyra szolgáló közkórház

terveinek és költségvetésének beszerzésére, az alábbi feltételek mellett:

1. A pályázatban csak hazai mérnökök, építészek és építő mesterek vehetnek részt.

2. A pályázat titkos. A jeligével és lepecsételt jeligés-levéllel ellátott pályaművek legkésőbb **1903. évi március hó 31. napjának délelőtti 12 óráig** Csanádvármegye alispánjához (Makón) nyújthatók be; később beérkezettek nem vétetnek figyelembe.

3. Az építési költségek összege, a melyben a telek beszerzése és a hozzájáró utca rendezési költségei nem foglaltnak bent, 280.000 koronát meg nem haladhat.

4. A beérkező pályaművek közt legalkalmasabbnak elismert és elfogadott két terv közül az első 2000 s a második 1000 koronával díjaztatik, — mely díjak a pályanyertes műveknek feltétlenül kiadatnak. A kórház építési-bizottság azo. ban fentartja magának azon jogot, hogy a kivitel alapjául a díjazott tervek bármelyikét elfogadhassa, vagy azoktól egészen el is tekinthessen, nem különben, hogy az építkezés végrehajtásánál a művezetői-teendőkkal és munkákkal bárki mást megbízhatson.

5. Azon esetre, ha a művezetői-teendők és munkák a pályázaton résztvevők valamelyikére ruháztatnának, — megállapítatik, hogy azok a magyar mérnök és építész egyesület díjtáblázatának II. osztálya szerint, — a pályadíj betudásával, — valamint a felülvizsgálatra eső százalék levonásával fognak díjaztatni.

6. A díjazott pályanyertes tervek és költségvetések a vármegye tulajdonát képezik. A nem díjazottak pedig a benyújtáskor kapott elismervény ellenében a tervek esetleges kiállítása után a felbontatlan jellegű tervekkel együtt s a bírálati jegyzőkönyv másolatának kíséretében a tervezőknek visszaszolgáltatnának.

7. A pályaműveket a vármegye alispánjának elnöke alatt a kórház építési bizottság az általa netalan meghívandó külön szakértő-építész közreműködésével bírálja el. Mely bizottságnak döntése végérvényesnek tekintendő.

8. A tervezés alapjául szolgáló részletes építési program, valamint a rendelkezésre álló teleknek a lejtmerési adatokat is feltüntető helyszínrajza és az egységárak jegyzéke a csanádvármegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál (Makón) szerezhetők meg.

Makón, 1902. évi december hó 12-én.

Dr. Návay Lajos,
alispán.

Legjobb köszén a

VULKÁNI,

mely magas fűtőképességénél fogva, valamint tiszta kezelés tekintetében a sokkal drágább porosz szenet pótolja.

3 korona 40 fillér per 100 kiló, házhoz szállítva
egyedül nálam

kicsinyben kimérve kapható. Ezen kitűnő magyar köszénre rendeléseket kocsirakományokra is olcsó árban elvállalok, ugyszintén

petrozsényi köszén, valamint kocsz és faszénben

állandó raktáromat a p. t. közönségnek ajánlom.

BILDHAUER R.

Szabadság-tér.

Telefon szám 256.

1844

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, vérszegénység, szívbillentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál.
Gyógyeszközök: Hidegvizgyógyomód, villamfény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamozások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage. 1809

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Ezrekre menő hálairattal elismert egyetlen és kitűnő hatású
tyukszemirtó-szer

a Hajós-féle

ANAGALLIN.

Tyukszem, szemölcs és mindenféle bőrkeményedést biztosan és gyökeresen eltávolít.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

MUNDAN

legújabb és legkitűnőbb amerikai folttisztító víz.

Mindenféle ruhaszövetből zsír és egyéb foltot azonnal eltávolít anélkül, hogy a szövet színét megtámadná avagy azon a más tisztítószerénél szokott foltkarikát idézne elő. **Mundan** nem gyúlékony, kezelése nem jár veszéllyel.

Egy 200 grmos üvegnek az ára 25 krajczár.

Phenol-sav.

Poloska kiirtására egyetlen biztos hatású szer, alkalmazása igen egyszerű, egy párszori beecsetelés után meglepő eredmény érhető el. — Ára egy üvegnek 35 krajczár.

A fenti szerek csakis

652

Hajós Árpád

gyógyszertárában kaphatók

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a

kiadóhivatal:

József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakeződésükért kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a

kiadóhivatalban:

József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

azon rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér — Hirdetési levelezőlapok 50—60 filléret és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Telefon 436.

Ajánlják dusan felszerelt raktárakat

**korcsolyákban
Pöhm és Gedeon**

vaskereskedése 76

Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Borszivattyuk

3 évi jótállással (ingyen javítás) áruk 90 koronától feljebb.

Hozzávaló első minőségű gumicsövek 3 koronától feljebb. Főtőképesség óránként 3000 litertől feljebb.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott 1895

tüzi-fecskendők és kutak
valamint javítások elfogadtatnak.

Eredeti H-patkók!

Mindig éles! Félrelépés kizárva!

Figyelmeztetés.

A H-patkók előnye az, hogy egy kiváló minőségű acélszálból készülnek, amelyet kizárólag csakis mi használunk. Hogy magunkat károktól megóvjuk, utasítsunk minden utánzatot vissza és a vásárlásnál határozottan kérjünk

Eredeti H-patkókat

ezen gyári jeggyel

Leonhardt & Co.

Berlin-Schöneberg.

Vesézképviselek Ausztria-Magyarország részére: Kaszab & Breuer, Budapest VI.

29831—1902.

Hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi miniszterim 95893—1902. szám alatt kelt intévényével értesít, hogy a szőlő oltványok elárúsításával foglalkozó egyes egyének szőlőoltványokat akként és azzal az ajánlattal hirdetnek eladásra és hoznak forgalomba, hogy azok a beoltás után azonnal vagy esetleg mohában történt elhajtás után, de iskolásás nélkül állandó helyre ültethetik.

Minthogy az ily oltványokkal történt betelepítés a legkedvezőtlenebb eredményeket tüntette fel, figyelmeztetjük a szőlőbirtokosokat, hogy ily oltványokkal való betelepítéstől tartózkodjanak.

Arad sz. kir. város tanácsának 1902 évi december hó 31-én tartott üléséből.

A városi tanács.

Apró hirdetésekre
szolgáló levelezőlapok kaphatók

Aradon:

Révész Nándor

könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utca sarkán.

Ifj. Klein Mór

könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.

Kubina Béláné

papírkereskedésében, Hunyadi-utca.

Keppich Zsigmond

papírkereskedésében, Andrássy-tér.

Ozv. Hammerschlag L.-né

dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér.

Lészay Sándor

dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér

Kis tőzsdében

Templom-utca.

Kohn László

Wagongyárban.

Hoffmann József

muszerkereskedésében, Forray-utca.

Bauer Gyula

dohánytőzsdéjében, Andrássy-tér.

Fehér rózsát

nem felejtetem el és csak mindkettőnknek hibája nélkül feltámadt körülmények tartanak engem vissza. Az újévi jó kívánságot szívből viszonzom. 67

Erdélyi kormos alma

1 kilogramm 15 kr. Kapható Sponner Adolfnál Aradon, Wesselényi-utca 16. szám. 2238

Jutányos áron

adok zongoraórákat kitűnő módszer szerint. Kanschitzky Józsefné, Varjassy József-utca 14. sz.

Egy használt,

jó karban levő nyereg megvételre kerestetik. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 2356

Egy rövid zongora

megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban. 48

Kerések

jó karban levő szép lakást, 4 szoba, fürdő szoba és hozzátartozókkal május vagy augusztusra. Ajánlatokat B. K. alatt a kiadóhivatalba kérek. 64

Könyvelőné

állást keres. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába kéreinek. „Szorgalmas” jelige alatt. 68

Szorgalmas gyakornok,

ki kereskedelmi érettségi vizsgát tett — állandó alkalmazást nyerhet, kezdő fizetéssel. Írásbeli ajánlatokat „Gyakornok” jelige alatt a kiadóhivatal közvetíti.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

2853—1902 kp. szám.

Hirdetmény.

Közhirre tételik, hogy Aradon elfogott 2 drb. ló, mint gazdátlan jószág, folyó évi január hó 9 én d. e. 8 órakor az óvár-téri vásártéren tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzért eladatulni fog.

Arad, 1903. január hó 5 napján.

Rendőrkapitányság.

Oregeknek és ifjaknak

hasznos utbaigazításul szolgál a most újból megjelent és számos kiadást ért Dr. Müller (Med. Rath.) által írott

Megromlott ideg-, faj- és nem-rendszer című könyve, amely jó tanácsokat ad ezen bajok ismertetésére és gyógykezelésére. 1075

Egy korona 20 fillér bélyegeken történt előzetes beküldése esetén bérmentve küldi Curt Röber Braunschweig.

Villanyos házi csengő
bevezetést,

Villanyos házi csengő
javítást,

Villanyos csengő
évi jókarban tartást,

Házi telephon
szerelést szakszerűen és jutányosan készít 1723

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és varrogép-raktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

3 nap alatt meggyógyul

a húgyvesztés — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közpórházban s a párisi Hopital-Mydiben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli magömlés meggyógyítására is feltétlenül bizonyos eredményt hozhat. Használati utasítással 10 frt, utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 1653

Budapest, VIII. József-körút 53.

NÉVJEGYEIT

rendelje meg az Aradi Nyomda Részvény-társaság könyvnyomdájában.

Nyolcz napi próbaidőre
küldök bárhova saját veszélyemre
nemes valódi harctzi
éneklo kanári madarat,

amelyek a legkülönbözőbb hangon énekelnek a 5, 7, 9, és 12 márka, tuczatja 48, 60, 72 és 84 márka. Tenyésztésre alkalmas nőstényeket a 1 márka, tuczatja 10 márka.

Jótállás mellett, utánvétellel küldve. Meg nem felelőket kicserélem, esetleg az összeget visszaadom. A legszolidabb kiszolgálásról számtalan elismerő levél áll rendelkezésre, amelyeket kívánatra ingyen és bérmentve küldöm. Bárkinek meg van engedve, hogy engem meglátogasson és személyesen győződjön meg madaraim éneklő képességéről.

Wilh. Kaye,
Spezialvogelversandthaus, 1784
Thale I. Harz.

NB. Mindenki, ki kanári madarokat tenyésztene akar, kiválóan ajánlom Wilh. Kaye Thale I. Harz cégét, mint amely legjobb tenyészmadarokat szállítja. Kirschner, tanító, Calnewska, Felső-Szilézia.

Zálogczédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé más nem szívhat.

legjobb valódi franczia 2082

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.